

Dimpact

***Generiek
Publicatieplatform
Wet open overheid***

***Project Start
Architectuur***

Juli
2024
v 1.1

Colofon

Datum	:	28 juni 2024
Versie	:	1.1
Verandering	:	z.o.z.
Project referentie	:	Ontwikkeling Publicatie Platform i.h.k.v. de Woo
Toegangsrechten	:	Openbaar
Status	:	Definitief
Redacteur	:	
Auteur(s)	:	

Wijzigingen t.o.v. vorige versie

Naast enkele kleine, tekstuele aanpassingen zijn dit de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie (v 1.0) van dit PSA:

Een knip in het ODPC

In vorige versies werden alle functionaliteiten op de interactie- en proceslaag van Common Ground, gerealiseerd in één component: het Openbare Documenten Portaal Component. Deze omvatte zowel interne functionaliteiten voor medewerkers (publiceren) als externe functionaliteiten voor burgers (zoeken en raadplegen).

Voortschrijdend inzicht en andere initiatieven rondom de Woo leiden ons ertoe om dit toch “hard” van elkaar te scheiden, al is het maar om de vervangbaarheid op termijn (zie paragraaf 6.4) te borgen. Deze scheiding heeft geleid tot een tweetal nieuwe componenten: het Openbare Documenten Publicatie Component (ODPC) en het Openbare Documenten Burger Portaal (ODBP).

Een bijkomende consequentie van deze scheiding is dat met een extra component er ook een extra beheer-interface bijkomt. Functioneel is er echter nauwelijks iets gewijzigd. De functionaliteiten van de voormalige beheer-interface “Autorisatie- en content-beheer” zijn verdeeld over de twee nieuwe beheer-interfaces: “Autorisatiebeheer” in het ODPC en “Contentbeheer” in het ODBP.

Hergebruik

Bij de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen” wordt nu expliciet verwezen naar het UX-onderzoek (inz. gebruikerservaring) van gemeente Tilburg en wordt voor zover mogelijk hergebruik gewenst.

In paragraaf 2.2 wordt bij het principe “Inzet bestaande componenten” de OpenWoo.app expliciet benoemd. Waarschijnlijk zal in de opdracht tot realisatie gevraagd worden om in een PoC (Proof of Concept) het potentieel tot hergebruik te toetsen.

Inhoudsopgave

WIJZIGINGEN T.O.V. VORIGE VERSIE	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INTRODUCTIE	4
1.1 Inleiding	4
1.2 De opdracht.....	4
1.3 Doel van dit document	5
2. CONTEXT, PRINCIPES EN AANPAK	7
2.1 Aanleiding van de opdracht	7
2.2 Principes.....	9
2.3 Aanpak	10
3. BEDRIJFSARCHITECTUUR	11
3.1 Dienstverlening	11
3.2 Processen	12
4. APPLICATIE-ARCHITECTUUR	15
4.1 Componenten	15
4.2 Interfaces	17
4.3 Functionaliteiten	22
5. EPICS.....	31
6. EN HOE DAN VERDER?.....	37
6.1 Hosting.....	37
6.2 Integreren in de publicatie-keten.....	37
6.3 Uitbreiden functionaliteit en/of publieke bronnen.....	40
6.4 Vervangen van / alternatieven voor componenten	42
BIJLAGE A: HERBRUIKBARE OPLOSSINGEN?	47

1. Introductie

1.1 Inleiding

De overheid wil open en betrouwbaar zijn voor haar burgers. Transparant handelen – dat wil zeggen dat de overheid laat zien wat zij doet, waarom zij dat doet en hoe zij dat doet – is daarbij onontbeerlijk. Ook gemeenten onderschrijven het belang hiervan.

De transparantie van de overheid wordt onder meer geregeld in de Wet open overheid (Woo). De Woo moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Deze relatief nieuwe wet verplicht overheidsorganisaties, waaronder gemeenten, onder meer om hun informatie actief openbaar te maken en documenten te publiceren. Uitzonderingsgronden in de Woo zijn daarbij legitieme redenen om informatie niet te openbaren. Meer over deze wet in paragraaf 2.1.

Voor het publiceren van (aanzienlijke hoeveelheden) documenten is technologie nodig. De wet schrijft voor dat overheidsorganisaties, waaronder gemeenten, hiervoor aansluiten op de landelijke voorziening: *Woo-index*. Deze landelijke voorziening vergt dat overheidsorganen, dus ook gemeenten, documenten publiceren op een eigen online platform. Meer over de Woo-index in paragraaf 2.1.

Veel gemeenten beschikken wel over een platform voor de publicatie van documenten, maar deze zijn zelden “generiek”. Zij zijn vaak bedoeld voor een beperkte categorie documenten, bijvoorbeeld raadsstukken of bouwvergunningen. Daarmee kan niet de volledige publicatieplicht uit de Woo afgedekt worden.

Dimpact is de coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. Via deze verenging willen de deelnemende gemeenten oplossingen initiëren en realiseren voor de publieke dienstverlening van morgen. Zo nemen zij ook samen het initiatief om een generiek platform te realiseren voor het publiceren van documenten in het kader van de Woo.

1.2 De opdracht

De deelnemende gemeenten ambiëren¹:

- verbetering van de toegang tot overheidsinformatie;
- verantwoording afleggen aan de samenleving;
- bevorderen dat de overheid actief en met een open houding samenwerkt met de samenleving, waarin burgers een gelijke informatiepositie hebben.

Hiervoor willen zij het volgende bereiken (doelstelling):

- I. Burgers, ondernemers, onderzoekers en journalisten en andere organisaties kunnen bij deelnemende gemeenten (en gemeenschappelijke regelingen) openbare informatie zoeken, vinden en raadplegen.

---

¹ Zie ook [Actieplan Open Overheid](#)

- II. Burgers, ondernemers en andere organisaties kunnen openbare informatie van deelnemende gemeenten (en gemeenschappelijke regelingen) ook zoeken en vinden via de landelijke Woo-index.
- III. Deelnemende gemeenten kunnen voldoen aan de inspanningsverlichting om transparantie te verhogen door het openbaar maken van verplichte én niet-verplichte informatie-categorieën.
- IV. Deelnemende gemeenten kunnen voldoen aan de Wet open overheid, zoals:
  - Archiefwet (Aw)
  - Wet open overheid (Woo)
  - Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
  - Wet elektronische publicatie (Wep)
  - Wet hergebruik overheidsinformatie (Who)
- V. Deelnemende gemeenten werken samen aan duurzame oplossingen en volgen daarbij de Common Ground-principes.

De opdracht behelst de realisatie van een generiek publicatieplatform ten behoeve van de publieke openbaarmaking van documenten en metadata conform de Wet open overheid. Dit betreft de ontwikkeling van implementeerbare software (resultaat), met als belangrijkste functionaliteiten:

- A. Opslag en ontsluiting van documenten en metadata middels API's;
- B. Het indexeren van documenten en metadata, en het ontsluiten van zoekresultaten middels API's;
- C. Het uploaden, registreren en publiceren van documenten en metadata door medewerkers;
- D. Het (door)zoeken, vinden en raadplegen van documenten en metadata door burgers;
- E. Het beheren van autorisaties, configuratie en publicaties door beheerders;
- F. Integratie met de landelijke voorziening Woo-index.

“Implementeerbaar” wil zeggen dat hosting en beheer niet tot de opdracht behoren, maar dat bestanden, documentatie, et cetera ten behoeve van installatie, integratie, beheer en doorontwikkeling wel deel uitmaken van de oplevering. “Implementeerbaar” wil eveneens zeggen dat de software zodanig getest is, dat een juiste werking geborgd is, uiteraard mits de installatie, integratie en beheer op aangegeven wijze door (of in opdracht van) gemeenten worden uitgevoerd.

Belangrijk om te vermelden is dat het platform later – in een of meerdere (vervolg)projecten – uitgebreid moet kunnen worden, zodat (met name) ook de interne processen ondersteund worden met ICT-functionaliteit. Meer hierover in hoofdstuk 6.

1.3 Doel van dit document

Dit document is de *Project Start Architectuur (PSA)*. Hierin worden voorafgaand aan het ontwikkelproject o.a. de kaders, concepten en ontwerp-keuzes verzameld als input voor het ontwikkelproject. Zij beschrijft o.a. de gewenste functionaliteiten, de niet-functionele randvoorwaarden en een voorzet van de epics (c.q. werkpakketten). Zij vormt hiermee het startpunt voor de dialoog tussen de stakeholders en de ontwikkelaars, die gedurende het hele project plaats moet vinden. Zij is een middel om te borgen dat alle partijen een eenduidig beeld hebben van de

opdracht en het beoogde resultaat. Spreekwoordelijk moeten de neuzen dezelfde kant op wijzen. Dit geeft bij elkaar een beschrijving en afbakening van het Minimal Viable Product².

Gedurende het project kan door voortschrijdend inzicht en/of veranderende omstandigheden besloten worden om af te wijken van hetgeen in dit document beschreven staat. Het is raadzaam om dit goed vast te leggen; zij het in een apart document dan wel in een nieuwe versie van dit document. Dit is belangrijk om later te kunnen reconstrueren hoe keuzes tot stand zijn gekomen (het geheugen). Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer na verloop van tijd er verschillende opvattingen ontstaan over de opdracht, gemaakte afspraken en/of het beoogde resultaat.

---

² Een Minimal Viable Product (MVP) is een eerste versie van een product, dat klaar is voor gebruik en een goede basis biedt voor verdere productontwikkeling

2. Context, principes en aanpak

2.1 Aanleiding van de opdracht

Open en transparant

Vrijwel alle gemeenten hebben in hun visie dienstverlening openheid en transparantie als belangrijke principes en doelen benoemd. Dit past bij actielijn 4 ‘Een digitale overheid die waardengedreven en open werkt voor iedereen’ uit de Werkagenda waardengedreven Digitaliseren³ (zie hieronder).

Maatschappelijke opgave

Nederlandse overheden en overheidsorganisaties zijn verplicht om open te zijn: handelingen en besluiten moeten transparant en te reconstrueren zijn. Daarvoor moet informatie vindbaar zijn, zonder twijfels over de juistheid of echtheid. De informatie moet bovendien worden verstrekt binnen wettelijke kaders en termijnen. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid. We moeten burgers, organisaties (incl. media) na verzoeken én proactief, inzicht geven in het handelen en de besluiten van de overheid. Een betere informatiepositie van burgers en organisaties helpt hen om de overheid ter verantwoording te roepen en om belangen te behartigen. Een adequate informatie-huishouding draagt ook bij aan efficiënt en effectief werken binnen de overheid zelf

Ook de gemeenten die lid zijn van de Dimpact Vereniging omarmen deze maatschappelijke opgave en hebben open, betrouwbaar, integer en samen opgenomen in haar principes voor dienstverlening⁴.

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet regelt het recht van burgers op inzage in documenten van de overheid als ook de plicht voor overheidsorganisaties om documenten actief openbaar te maken. Het is ook een kans om de transparantie te verbeteren en daarmee het vertrouwen van inwoners te vergroten.

Documenten openbaar maken kan **passief**, d.w.z. dat naar aanleiding van een verzoek informatie openbaar wordt gemaakt. De rechten en plichten hieromtrent waren al eerder geregeld in de voorloper van de Woo⁵ en zijn goeddeels in de Woo overgenomen.

Documenten openbaar maken kan echter ook **actief**, d.w.z. dat gemeenten zelf initiatief nemen om informatie beschikbaar te stellen en dus niet hiervoor wachten op een verzoek. Rechten en plichten hieromtrent zijn in de Woo flink uitgebreid. Deze nieuwe wettelijke verplichtingen vragen om nieuwe oplossingen bij gemeenten.

Bovenstaande betekent ook dat gemeenten ervoor moeten zorgen dat hun informatie beter “op orde” is. Dat wil zeggen dat zij vindbaar, doorzoekbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

³ [Werkagenda waardengedreven Digitaliseren, Rijksoverheid, 2022](#)

⁴ Analyse visie dienstverlening van Dimpactleden, 01-02-2022.

⁵ De voorloper van de Woo was de Wob: Wet openbaarheid van Bestuur. Deze wet is vervangen door de Woo.

Landelijke voorziening: PLOOI / Woo-index

De Woo verplicht dus o.a. tot de actieve openbaarmaking van documenten. Dit geldt minimaal voor een elftal categorieën⁶. Om te voorkomen dat bestuursorganen allemaal op andere plekken informatie openbaar beschikbaar stellen en burgers hierdoor op talloze plekken moeten zoeken naar openbare informatie, is in de wet besloten tot een landelijke voorziening.

Aanvankelijk was de ambitie om een landelijke voorziening te realiseren waarop alle bestuursorganen hun verplicht openbare documenten konden opslaan en ontsluiten. Deze voorziening werd PLOOI genoemd; het Platform voor Openbare Overheidsinformatie.

Eind 2022 is echter besloten tot een eenvoudigere oplossing, genaamd de Woo-index. Deze bestaat uit een register aan websites waarop bestuursorganen documenten openbaar maken⁷. Ook wordt een zoekmachine ontwikkeld waarmee een burger over al deze websites heen kan zoeken naar relevante, gepubliceerde documenten⁸.

Deze koerswijziging betekent dat gemeenten alle documenten en bijbehorende metadata zelf moeten opslaan en ontsluiten en op een of meerdere eigen, online voorzieningen. Deze voorzieningen dienen vervolgens geregistreerd te worden in de Woo-index, waarna de zoekmachine de content op deze lokale voorzieningen kan indexeren.

De Woo-index ondersteunt (vooralsnog) alleen de wettelijk verplichte categorieën. Voor openbare informatie buiten deze categorieën zal een burger dus alsnog direct in de lokale, online voorziening willen kunnen zoeken.

Probleemstelling

Documenten worden opgeslagen en ontsloten in de daarvoor bestemde ICT-systemen. Deze systemen zijn doorgaans niet publiekelijk toegankelijk, omdat hier ook vertrouwelijke informatie in staat die vertrouwelijk moet blijven.

Gemeenten kunnen verschillen in ambitie (hoe open wil je zijn), maar hebben dezelfde verplichting (Woo). Er zal met zorg bepaald moeten worden welke documenten openbaar kunnen of zelfs moeten, en welke niet. Ook moet geborgd worden dat de openbaar te maken documenten zelf niet nog vertrouwelijke informatie bevatten. Zo ja, dan zal deze zorgvuldig afgeschermd moeten worden door deze af te “lakken”. Uiteindelijk zullen de openbare documenten beschikbaar gesteld moeten worden aan de burgers, ondernemers en andere organisaties, waar we het voor doen. Zij moeten deze documenten kunnen vinden en raadplegen.

Oplossing in de keten

Deze PSA beschrijft de ontwikkeling van een generiek publicatieplatform, waarmee gemeenten in die laatste behoefte kunnen voorzien: het beschikbaar stellen van de openbare documenten aan burgers, ondernemers en andere organisaties. Het generieke publicatieplatform vormt de “staart” in een keten van oplossingen, die het hele publicatieproces ondersteunen. Meer over onze ideeën hieromtrent staat beschreven in hoofdstuk 6.

---

⁶ Het Rijk spreekt van 17 categorieën. Enkele categorieën zijn echter niet relevant voor gemeenten en anderen zijn door de VNG samengevoegd waardoor in diverse bronnen gesproken wordt over een 11-tal categorieën.

⁷ [Woo-index \(overheid.nl\)](https://www.woo-index.nl)

⁸ [Overheid.nl | Overheidsdocumenten](https://overheid.nl/overheidsdocumenten)

2.2 Principes

Het nieuwe, generieke publicatieplatform moet passen binnen het ICT-landschap, de ontwikkelingen en de ambities van de deelnemende gemeenten. Die kunnen per gemeente verschillen, maar op hoofdlijnen zijn wel enkele principes te herkennen die alle gemeenten onderschrijven en die daarmee richtinggevend zijn voor hoe het generieke publicatieplatform gerealiseerd zou moeten worden.

1. *Common Ground*

Het generieke publicatieplatform past binnen de visie, principes en 5-lagen-architectuur van [Common Ground](#). Dit betekent onder meer een scheiding tussen de data (bij de bron) en de gebruikersfunctionaliteit.

2. *Open*

De software wordt open source aangeboden aan deelnemende en (later) niet-deelnemende gemeenten, vrij van licentie en intellectueel eigendom⁹. Op termijn kunnen de documenten en metadata voor hergebruik aangeboden worden aan derden (open data).

3. *Digitaal toegankelijk*

De software is voor iedereen begrijpelijk en door iedereen te gebruiken, ook voor mensen met een (visuele) beperking. Het e.e.a. zoals verplicht in het [Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid](#).

4. *Veilig, verantwoord en robuust*

De software is voldoende beveiligd tegen bewust of onbewust misbruik. Zij stelt gemeenten in staat om in lijn met wet- en regelgeving de software rechtmatig en verantwoord te gebruiken. Gebruikers kunnen (blijven) rekenen op een betrouwbare en stabiele werking.

5. *Standaarden*

De software past de open standaarden van het [Forum Standaardisatie](#) toe. Daarop aanvullend worden het [MDTO](#) (t.b.v. archiefbeheer) en [TOOI](#) (t.b.v. aansluiting op PLOOI) toegepast.

6. *Inzet bestaande componenten*

In het kader van open source en Common Ground zijn en worden al diverse componenten ontwikkeld en beschikbaar. Wanneer deze (al dan niet met enige aanpassing) kunnen voorzien in de gevraagde functionaliteit, dan worden zij ook ingezet ten behoeve van het generieke publicatieplatform. In bijlage A zijn een aantal bestaande componenten opgesomd die het nader bekijken en/of volgen waard zijn. Met name de OpenWoo.app geniet daarbij onze bijzondere aandacht.

7. *Beheer*

Het beheer over en in de software kan geborgd worden. Enerzijds vraagt dit om begrijpelijke code en documentatie van de software zelf, zodat deze indien gewenst of vereist aangepast kan worden. Anderzijds vraagt dit om begrijpelijke functionaliteit en documentatie voor technisch beheer, functioneel beheer en informatiebeheer.

---

⁹ Hierbij kan als richtlijn gebruikt worden: [Guidance for government open source collaboration, Standard for Public Code](#)

2.3 Aanpak

We hanteren een agile/scrum aanpak bij het realiseren van het generieke publicatieplatform. Agile is een overkoepelend begrip waar veel bekende methoden en technieken onder vallen, zoals Scrum. Agile werken is de norm en is ook één van de samenwerkingsprincipes van Common Ground. In korte cycli van ontwikkelen, reviewen en verbeteren worden componenten/oplossingen gerealiseerd. Essentieel bij de agile projectaanpak is een hoge betrokkenheid van en communicatie met belanghebbenden. De deelnemende gemeenten zijn actieve deelnemers in het bouwtraject.

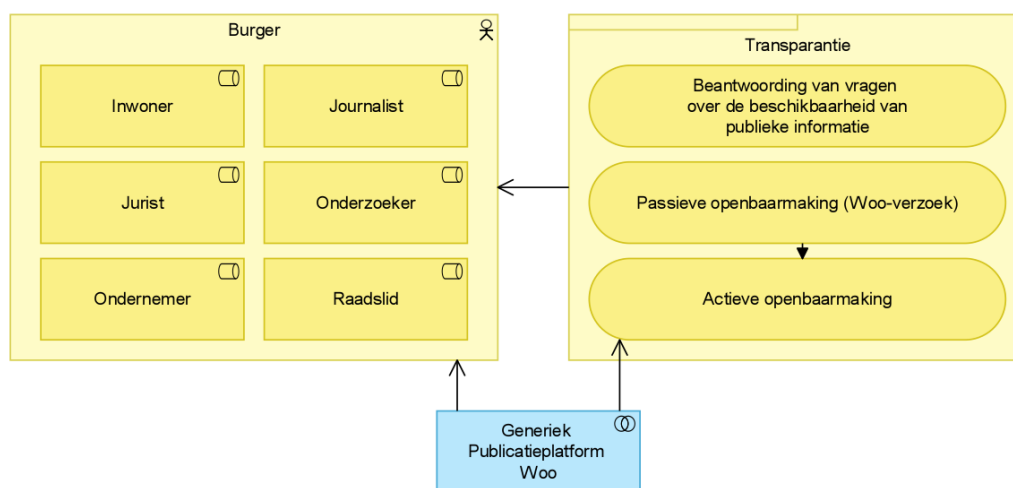
Scrum is een Agile methode om op een flexibele manier producten te ontwikkelen. Hierbij bouwen development teams in korte sprints (1-4 weken) functionaliteit, én leveren dit op aan de klant. De klant kan zo heel snel testen en bijsturen, klantbevindingen worden direct geprioriteerd en meegenomen in een volgende sprint. Voordeel is dat de klant niet lang hoeft te wachten tot het totale eindproduct aan het eind van de ontwikkelperiode in zijn geheel wordt opgeleverd, maar tussentijds al bevindingen kan meegeven.

3. Bedrijfsarchitectuur

Het beoogde generieke publicatieplatform moet functionaliteiten bieden aan (deelnemende) gemeenten¹⁰ zodat zij openbare documenten beschikbaar kunnen stellen aan burgers, ondernemers en andere organisaties. Hoewel iedere gemeente haar eigen specifieke eigenaardigheden kent, kunnen we op hoofdlijnen wel iets zeggen over de organisaties en bedrijfsprocessen waarbinnen het generieke publicatieplatform een betekenisvolle meerwaarde moet leveren.

3.1 Dienstverlening

De gemeente levert diensten en producten aan de samenleving als geheel als ook aan individuele burgers en organisaties. In het kader van de Wet open overheid (Woo) onderscheiden we een drietal diensten, zoals getoond in de onderstaande schets.

Figuur 1 Transparantie-diensten aan burgers

Burgers hebben behoefte aan inzage in de overheidsinformatie. Het gaat daarbij om verschillende “soorten” burgers (rollen), waarvan we in de schets hierboven een aantal tot de verbeelding sprekende voorbeelden hebben genoemd. De Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan op drie verschillende wijzen (diensten) aan die behoefte tegemoet moet komen.

Beantwoording van vragen over (...) publieke informatie

Om te beginnen moet het bestuursorgaan een of meer contactpersonen aanwijzen “ter beantwoording van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie” ([Woo, art. 4.7](#)). Deze dienstverlening is in de schets hierboven volledigheidshalve opgenomen, maar heeft verder geen directe impact op de realisatie van een generiek publicatieplatform. Wel zal de contactpersoon betrokken moeten worden bij de implementatie (buiten de scope), zodat hij/zij/hen vragen kan beantwoorden inzake de informatie die via het platform beschikbaar wordt gesteld.

¹⁰ Wij sluiten niet uit dat de beoogde oplossing ook geschikt kan zijn voor andere bestuursorganen.

Passieve openbaarmaking (Woo-verzoek)

Een burger heeft het recht om een verzoek in te dienen tot inzage in overheidsinformatie. Een bestuursorgaan moet hier positief op besluiten, tenzij de wettelijke uitzonderingsgronden van toepassing zijn. De gevraagde informatie wordt dan geleverd aan de verzoeker.

Het generieke publicatieplatform zal deze dienst (en het onderliggende bedrijfsproces) niet direct ondersteunen, maar heeft hier wel indirect een rol bij. Zodra het verzoek is afgehandeld en de informatie aan de verzoeker is geleverd (tenzij), verplicht de wet om deze informatie ook ter beschikking te stellen aan alle andere burgers. Met andere woorden, *passieve openbaarmaking* triggert *actieve openbaarmaking*. Zo zijn er ook andere diensten (en onderliggende bedrijfsprocessen) die op eenzelfde wijze een trigger vormen voor *actieve openbaarmaking*.

Actieve openbaarmaking

De wet verplicht bestuursorganen om niet alleen maar verzoeken af te wachten (passieve openbaarmaking), maar ook uit eigen beweging c.q. ongevraagd informatie openbaar te maken en beschikbaar te stellen aan alle burgers. De wet beschrijft [17 informatiecategorieën](#)¹¹ waarvoor dit in ieder geval moet gelden en kent daarnaast een [inspanningsverplichting](#) om ook andere informatie actief openbaar te maken.

Het generieke publicatieplatform is bedoeld om juist deze dienst, de actieve openbaarmaking van informatie, te ondersteunen en te ontsluiten naar de burgers. Het is daarom goed om iets dieper op deze dienst in te zoomen.

3.2 Processen

Gemeenten voeren honderden bedrijfsprocessen uit, variërend van het afhandelen van een Melding Openbare Ruimte (MOR) tot het uitvoeren van grote, complexe, sociaal-economische plannen. Gedurende de meeste processen worden documenten ontvangen en/of gecreëerd. Een beperkt deel van deze documenten valt onder de verplichte informatiecategorieën in de Woo en móet dus openbaar c.q. gepubliceerd worden (tenzij). Alle andere document mógen openbaar c.q. gepubliceerd worden (tenzij). Een gemeente mag hier eigen keuzes in maken, al vraagt de wet wel dat zij een serieuze inspanning leveren om openbaar te maken wat kan en praktisch haalbaar is.

Met het generieke publicatieplatform willen we niet alleen de verplichte informatiecategorieën ondersteunen, maar willen we gemeenten ook in staat stellen om daar bovenop nog eigen keuzes te maken. Bovendien kunnen de bedrijfsprocessen tussen gemeenten verschillen. We kunnen daarom in deze PSA niet concreet beschrijven bij welke bedrijfsprocessen het generieke publicatieplatform ingezet zal worden. Wel kunnen we enkele generieke uitspraken doen over hoe een willekeurig bedrijfsproces kan leiden tot een of meer publicaties.

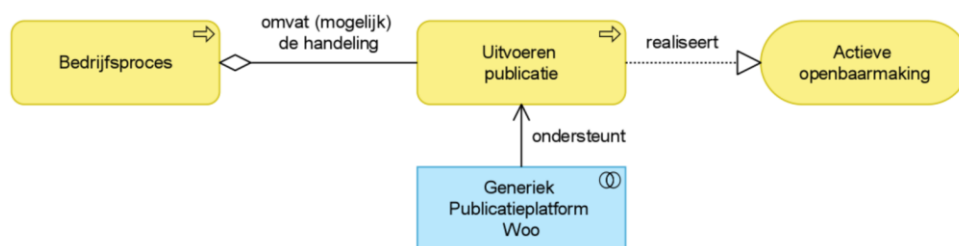
Publicatie-handelingen

Het publiceren c.q. actief openbaar maken van een of meerdere documenten vergt een reeks handelingen. Een deel van deze handelingen vloeien voort uit de wet. Bijvoorbeeld, belanghebbenden dienen vooraf geïnformeerd te worden over een voornemen tot openbaarmaking, zodat zij zich hiertegen kunnen verzetten middels een zienswijze. Ook dienen delen van het document, zoals persoonsgebonden informatie, geanonimiseerd c.q. weggelakt te worden. Andere

¹¹ De VNG heeft in haar [meerjarenplan](#) (zie bijlage 1) een aantal categorieën samengevoegd en komt daarmee tot 11 informatiecategorieën. Veel gemeenten hanteren deze indeling.

handelingen vloeien niet voort uit de wet, maar zijn vanzelfsprekend (bijv. de ontvangst of creatie van een document) of zijn interne keuzes (bijv. interne controles en accordering). Al deze handelingen moeten uiteindelijk leiden tot een document of een setje aan documenten dat geschikt is voor publicatie, waarmee de laatste handeling uitgevoerd kan worden: het daadwerkelijke publiceren c.q. openbaar maken.

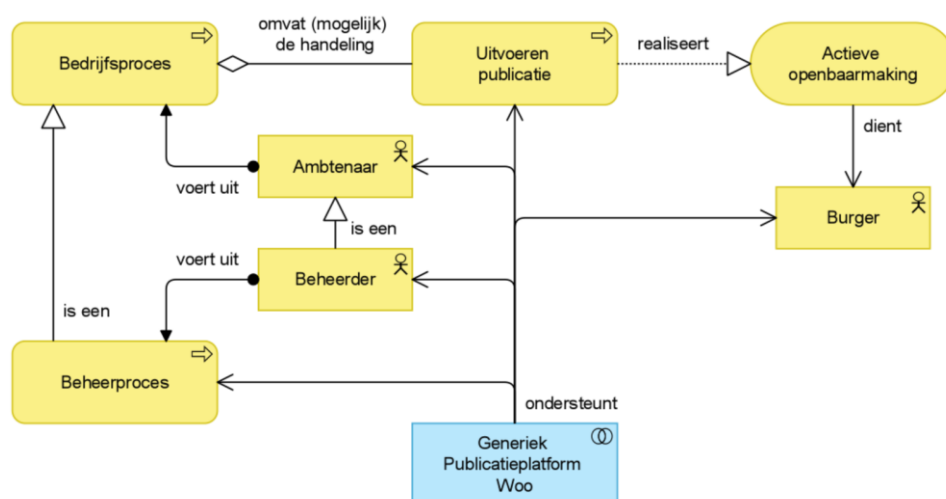
Het staat gemeenten vrij om zelf te bepalen¹² hoe zij deze handelingen inbedden in een of meer processtappen, deelprocessen en/of bedrijfsprocessen¹³. Buiten kijf staat dat het een en ander moet leiden tot die finale handeling, de daadwerkelijke publicatie. Het generieke publicatieplatform beoogt o.m. die handeling te ondersteunen met functionaliteit (zie onder paragraaf 4.3, gebruikersinterface “Publiceren”). Voor de daaraan voorafgaande handelingen zijn uiteraard ook functionaliteiten nodig, maar die vallen buiten de scope van het generiek publicatieplatform. In hoofdstuk 6 schetsen we een beeld over hoe gemeenten hier alsnog invulling aan kunnen geven.

Figuur 2 Hoe een bedrijfsproces de dienst 'actieve openbaarmaking' realiseert

Beheren

Naast het ondersteunen van de publicatie-handeling, mag niet vergeten worden dat het generiek publicatieplatform en de daarin opgeslagen publicaties ook beheerd moeten worden. We hebben het dan voornamelijk over functioneel beheer en informatiebeheer. Het beheer behelst eveneens diverse (beheer-)processen die eveneens vragen om functionaliteiten in het generieke publicatieplatform.

Figuur 3 Ondersteuning van gebruikers bij hun processen door het platform

¹² Deelnemende gemeenten hebben wel het voornemen om hier een of enkele scenario's voor uit te werken.

¹³ Deze [indeling](#) is ontleend uit de GEMMA procesarchitectuur.

Aangezien gemeenten op diverse wijzen het beheer hebben georganiseerd, is het helaas ook hiervoor niet mogelijk om in dit PSA een concrete beschrijving te geven van de actoren, hun bedrijfsprocessen, et cetera. Grofweg gaat het hier voornamelijk om processen met betrekking tot:

- Gebruikers- en autorisatiebeheer
- Configuratie-beheer (In m.n. paragraaf 4.3 ook wel model-beheer genoemd)
- Monitoring (o.a. op verstoringen)
- Rapportage (o.a. op performance en gebruik)
- Incident-analyse en -afhandeling
- Gebruikersondersteuning
- Waardering en selectie (i.h.k.v. archiefbeheer)

Helaas is het niet goed mogelijk om hier een nauw passend en volledig dekkend overzicht van de beheertaken te geven, die recht doet aan de diversiteit van hoe het beheer geregeld is bij de deelnemende gemeenten. Desalniettemin mag het belang van kwalitatief beheer en de noodzaak aan passende functionaliteit hiervoor niet vergeten worden bij het ontwerpen en realiseren van het platform. Naast de medewerker en burger wordt de beheerder dan ook erkend als gebruiker van het systeem.

4. Applicatie-architectuur

De opdracht luidt om een generiek publicatieplatform te realiseren, met als belangrijke functionaliteit:

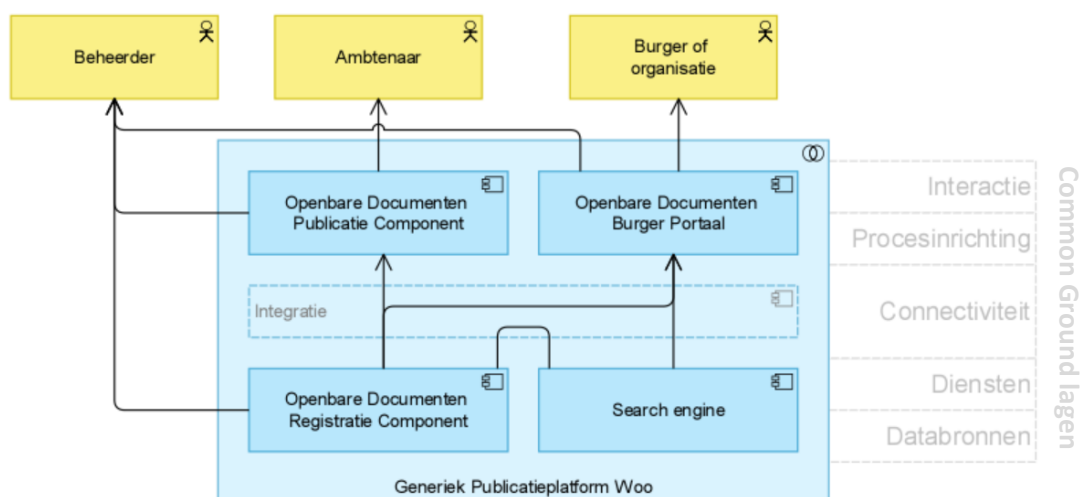
- A. Opslag en ontsluiting van documenten en metadata middels API's;
- B. Het indexeren van documenten en metadata, en het ontsluiten van zoekresultaten middels API's;
- C. Het uploaden, registreren en publiceren van documenten en metadata door medewerkers;
- D. Het (door)zoeken, vinden en raadplegen van documenten en metadata door burgers;
- E. Het beheren van autorisaties, configuratie en publicaties door beheerders;
- F. Integratie met de landelijke voorziening PLOOI.

In de volgende paragrafen pellen we af hoe deze wens gedeconstrueerd kan worden, van-groot-naar-klein, in applicatie-componenten, -interfaces en functionaliteiten (applicatie-diensten en -functies).

4.1 Componenten

De onderstaande architectuurschets toont op hoofdlijnen uit welke componenten het generieke publicatieplatform zou moeten bestaan. Een component is een stuk software dat een aantal functionaliteiten omvat en dat op termijn vervangen kan worden, zonder dat allerlei andere software vervangen hoeft te worden.

Onder de afbeelding lichten we de componenten van het generieke publicatieplatform toe en beschrijven we onze afwegingen (en twijfels) over de afbakening van de componenten. In de volgende paragrafen beschrijven in steeds verder detail aan welke behoefte deze componenten invulling moeten geven.

Figuur 4 Architectuurschets componenten generieke publicatieplatform

Integratie-component

Conform de CommonGround-architectuur zijn componenten voor opslag en ontsluiting (via API's) van data gescheiden van de componenten voor de proces- en interactiefunctie, en dienen zij met elkaar verbonden te worden middels een integratie-component. Deze staat dan ook in de afbeelding centraal.

De aanname¹⁴ is dat veel gemeenten gebruik zullen willen maken van een generiek integratie-component (bijv. API-gateway) die zij al gebruik en in beheer hebben. Vandaar dat het component in de afbeelding hierboven "uitgegrijsd" is weergegeven. Zij hoeft niet binnen het project ontwikkeld te worden.

Binnen Common Ground geldt [FSC NLX](#) als standaard voor de integratie-laag. Enkele, maar nog niet alle gemeenten zijn begonnen aan de implementatie van deze standaard. Zie de [implementatie-strategieën van FSC NLX](#). De componenten van het generieke publicatieplatform zullen dus volgens deze standaard met elkaar moeten kunnen integreren, maar er zal rekening mee gehouden moeten worden dat nog niet alle gemeenten hier klaar voor zijn. Er zal uitgezocht moeten worden wat hier de impact van is.

Openbare Documenten Registratie Component (ODRC)

Linksonder in de architectuurschets (figuur 1) staat het Openbare Documenten Registratie Component (ODRC). Deze voorziet in de opslag en (technische) ontsluiting van documenten (bestanden) en (meta-)data. Zij omvat een API-interface en een gebruikersinterface voor beheerders. Deze worden in de volgende paragraaf beschreven.

Wanneer uit de impact-analyse m.b.t. FSC NLX (zie hierboven) blijkt dat volledige conformiteit aan deze standaard nog niet opportuun is, kan het wel raadzaam zijn om in ieder geval de ODRC-API via deze standaard als 'provider' te ontsluiten¹⁵, zodat externe systemen ervoor kunnen kiezen om via deze standaard documenten en metadata bij de API aan te bieden. Hiermee wordt al voorgesorteerd op een keten-integratie zoals beschreven in paragraaf 6.2.

Search engine

Rechtsonder in de architectuurschets zien we de search engine. Allereerst indexeert deze de documenten en data in de ODRC. In de architectuurschets verloopt de verbinding tussen search engine en het ODRC via het integratie-component. Dit is conform de CommonGround-architectuur, maar in de praktijk wordt hier regelmatig en weloverwogen van afgeweken. In het project zal daarom ook besproken en besloten moeten worden hoe de verbinding tussen de search engine en het ODRC praktisch vormgegeven zal worden.

De search engine omvat daarnaast ook een API waaraan via het integratie-component een zoekvraag gesteld kan worden, waarna zij een lijst aan zoekresultaten antwoordt. Meer over de indexering en de API beschrijven we in de volgende paragrafen.

Er is in de architectuurschets overigens bewust voor gekozen om de search engine en het ODRC niet in één component samen te voegen. Dit stelt de deelnemende gemeenten in staat om later de

---

¹⁴ Bij het opstellen van dit PSA is overwogen een afzonderlijk integratiecomponent te ontwikkelen voor het generieke publicatieplatform. Dit is door meerdere partijen, zowel aan de zijde van de gemeenten als aan de zijde van de leveranciers, afgeraden. Aanbevolen wordt om gebruik te maken van generieke, bestaande voorzieningen.

¹⁵ [Introduction | Documentation \(nlx.io\)](#)

search engine ook te gebruiken voor het zoeken op andere bronnen. Ook zou op termijn het ODRC vervangen kunnen worden door een ander component, zonder dat de search engine vervangen hoeft te worden. Of de search engine zou vervangen kunnen worden zonder het ODRC te moeten vervangen. Zie paragraaf 6.4 voor dergelijke toekomstscenario's.

Bovendien bestaan er al open source oplossingen voor het zoeken en vinden, die mogelijk na enige configuratie ook ingezet kunnen worden voor het generieke publicatieplatform. Deze bestaande oplossingen bieden echter niet de functionaliteit van het ODRC.

Openbare Documenten Publicatie Component (ODPC)

Bovenaan in de architectuurschets van het generieke publicatieplatform staat het Openbare Documenten Publicatie Component (ODPC). Deze zal door o.m. ambtenaren gebruikt worden om in het ODRC publicaties aan te maken en/of te muteren.

Het ODPC maakt via het integratie-component gebruik van de documenten, (meta-)data en zoekresultaten die aangeboden worden door (de API's van) het ODRC. Zij omvat enkele gebruikersinterfaces aan voor zowel ambtenaren, die documenten en metadata willen publiceren, als voor de beheerders. Meer over deze interfaces beschrijven we in de volgende paragrafen.

In eerdere versies van dit PSA was in het ODPC ook de gebruikersinterface voor burgers en organisaties opgenomen. Daarbij werd al overwogen om deze interfaces in een afzonderlijk component te realiseren. Dit zou deelnemende gemeenten in staat stellen om op termijn de interfaces voor ambtenaren en beheerders te vervangen of uit te faseren, terwijl de interfaces voor burgers en organisaties behouden blijven. Of vice versa. Uit gesprekken met ontwikkelaars en analyse naar mogelijk hergebruik van bestaande oplossingen (Zie bijlage A) bleek dat een dergelijke knip wel raadzaam was.

Deze wijziging is in het PSA dan ook doorgevoerd. Een consequentie hiervan is wel dat beide componenten een eigen beheer-interface moeten krijgen, zodat zij ook afzonderlijk van elkaar op termijn vervangen en beheerd kunnen worden.

Openbare Documenten Burger Portaal (ODBP)

Naast het ODPC staat het Openbare Documenten Burger Portaal (ODBP). Zij maakt via het integratie-component gebruik van zowel (de API's van) het ODRC als de search engine. Zij omvat gebruikersinterfaces aan zowel burgers en organisaties enerzijds als aan de beheerders anderzijds. Meer over deze interfaces beschrijven we in de volgende paragrafen.

4.2 Interfaces

In de vorige paragraaf hebben we beschreven welke componenten het generieke publicatieplatform zou moeten omvatten. We duiken nu een detail-niveau dieper en gaan de "interfaces" beschrijven. We maken een onderscheid tussen twee soorten interfaces:

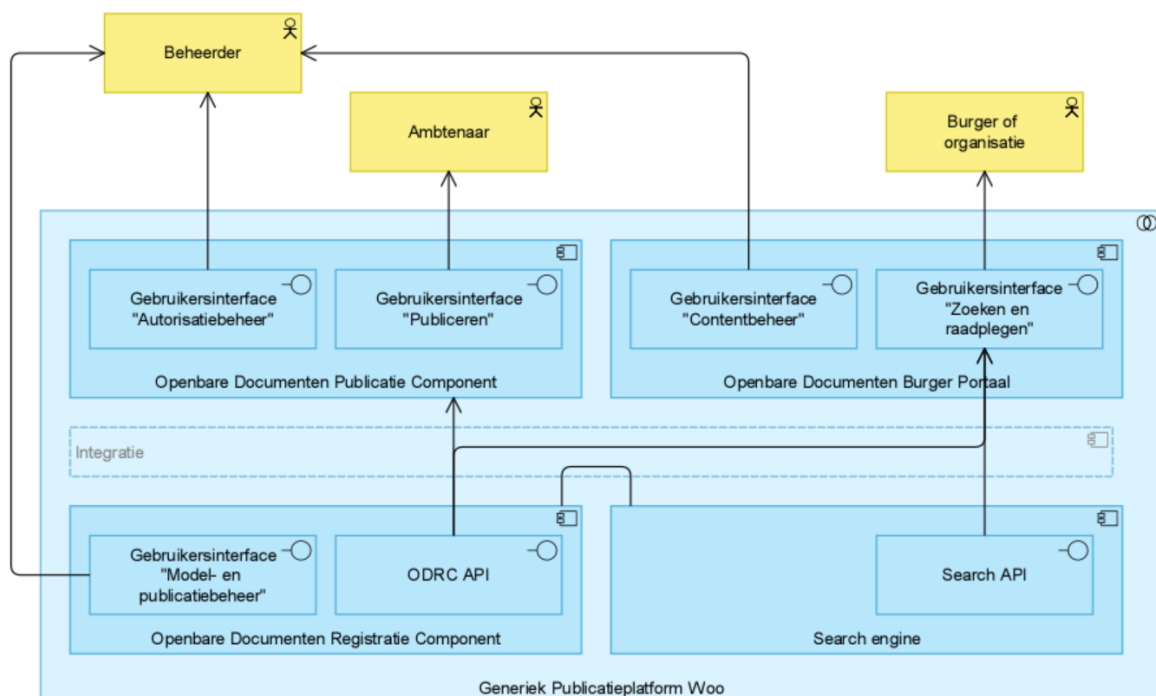
- Interfaces voor interactie tussen ICT-systemen onderling. We hebben het dan over API's.
- Interfaces voor interactie tussen een mens en een ICT-systeem. We hebben het dan over gebruikersinterfaces, oftewel datgene wat een gebruiker op zijn/haar/hen scherm ziet.

Bij de gebruikersinterfaces kunnen we volgens nog een onderscheid maken tussen:

- Gebruikersinterfaces voor burgers en vertegenwoordigers van organisaties, die openbare documenten (incl. metadata) willen kunnen zoeken en raadplegen,
- Gebruikersinterfaces voor ambtenaren, die openbare documenten met bijbehorende metadata willen kunnen publiceren, en
- Gebruikersinterfaces voor beheerders, zoals technisch beheer, functioneel beheer en informatiebeheer.

De hiernavolgende architectuurschets (figuur 2) toont welke interfaces er minimaal nodig zijn binnen de diverse componenten. We starten met het beschrijven van de API's. Vervolgens beschrijven we de gebruikersinterfaces voor de beheerders, de ambtenaren en *last-but-not-least* de burgers.

In deze paragraaf beschrijven we hoogover waarvoor de interfaces dienen en aan welke (veelal technische) eisen ze moeten voldoen. In de volgende paragraaf beschrijven in meer detail welke functionaliteiten (services) zij moeten bieden.

Figuur 5 Architectuurschets interfaces binnen de componenten

API's

De architectuurschets met betrekking tot interfaces toont twee API's: eentje op het ODRC en eentje op de search engine. De API's moeten voldoen aan de [NLGov REST API Design Rules](#). Zie ook de in ontwikkeling zijnde [API-referentiearchitectuur \(ARA\)](#). Ook moeten de API's op termijn deels als open c.q. public API's aangeboden kunnen worden. Deels, want de rest van de wereld mag uiteraard wel de publicaties in het ODRC raadplegen en (onder voorwaarden) hergebruiken, maar zij mag geen publicaties toevoegen, wijzigen of verwijderen. Het open c.q. public maken van de API's stelt o.a. aanvullende eisen aan de beveiliging en de documentatie (o.a. conform de standaarden [OpenAPI Specification](#) en/of [DCAT-AP-DONL](#)).

Het ODRC dient een API aan te bieden voor de creatie, raadpleging, mutatie en verwijdering van publicaties. Een publicatie bestaat uit een of meer bestanden (documenten) en (meta-)data. Zoals

hieronder en in paragraaf 4.3 beschreven zal worden, zal een beheerder o.a. informatiecategorieën, organisaties, organisatieonderdelen, thema's en metadata kunnen configureren. Dit noemen we het "model". Dit "model" zal via de ODRC API geraadpleegd moeten kunnen worden, met name zodat in de ODPC-gebruikers op juiste wijze nieuwe publicaties kunnen vastleggen.

De search engine dient een API te omvatten voor het stellen van een zoekvraag. Hiervoor is in de schets een Search API opgenomen. Deze beantwoordt een zoekvraag, die gesteld wordt via het ODBP, met een lijst (array) aan relevante zoekresultaten.

Voor het beantwoorden van een zoekvraag moet de Search engine de publicaties, die zijn opgeslagen in het ODRC, eerst indexeren. Daarvoor is ook een verbinding nodig tussen het ODRC en de Search engine. Mogelijk kunnen daarvoor ook API's gebruikt worden, maar ook andere technieken kunnen hiervoor ingezet worden. Dat leggen we daarom niet vast in dit PSA. Wel doen we alvast de voorzichtige aanname dat de verbinding via de integratie-laag zal verlopen.

In paragraaf 4.3 gaan we dieper in detail in op de functionaliteiten (services) die de API's moeten aanbieden, als ook de indexeringsfunctionaliteit.

Gebruikersinterfaces voor beheer

In het ODRC, in het ODPC én in het ODBP zijn gebruikersinterfaces voor de beheerders opgenomen. Goed beheer is immers randvoorwaardelijk voor de goede en prettige gebruikservaring van eindgebruikers.

Er is bewust voor gekozen om ieder component een eigen beheer-interface te geven. Hiermee wordt geborgd dat de componenten onafhankelijk van elkaar geïmplementeerd, beheerd en te zijner tijd vervangen kunnen worden. Zie paragraaf 6.4. Dit betekent dat (met name) het ODRC een gebruikersinterface heeft, ook al is zij in de CommonGround-architectuur niet gepositioneerd op de interactie- en proces-laag. Dit is niet ongebruikelijk en zien we ook terug bij andere bestaande CommonGround-componenten zoals bijvoorbeeld OpenZaak.

In de architectuurschets is overigens in de search engine geen beheer-interface ingetekend. Dat wil niet zeggen dat die niet nodig zal zijn. Op het moment van schrijven zijn echter door de deelnemende gemeenten geen concrete wensen geuit, die vragen om een beheer-interface op dit component. Zo zijn er geen concrete wensen geuit om de eigen beheerders in staat te stellen configuraties aan te passen. Desalniettemin is het niet uitgesloten dat na verloop van tijd hieromtrent toch behoeften ontstaan, al is het maar om bijvoorbeeld loggings te kunnen raadplegen.

Voor alle beheer-interfaces geldt dat zij digitaal toegankelijk moeten zijn voor collega's met een (visuele) beperking. Het is wenselijk¹⁶, maar niet vereist, dat deze interfaces op maat vormgegeven kunnen worden conform de huisstijl van de deelnemende gemeente door gebruik te maken van het [NL Design System](#). Dit heeft niet alleen als voordeel dat de interfaces voldoen aan de huisstijl van de desbetreffende gemeente, maar ook dat de digitale toegankelijkheid hiermee al deels geborgd wordt.

Voor alle beheer-interfaces geldt eveneens dat zij webbased zijn. Zij kunnen benaderd worden op een sub-domein (URL) van de gemeente, bijvoorbeeld <https://ODRC-beheer.gemeentenaam.nl/>.

---

¹⁶ Leveranciers geven op grond van ervaring aan dat het NL Design System sterk gefocust is op publiek toegankelijke interfaces en vaak nog lastig toe te passen is op interne interfaces, die vaak complexere functionaliteiten omvatten. Vandaar dat NL design Systems hier als een wens en niet als een eis gesteld wordt.

De beheer-interface van het ODRC is hoofdzakelijk bedoeld voor het inrichten en beheren van het “model” (informatiecategorieën, thema’s, organisaties, metadata, etc.) en het beheren van de publicaties die in het ODRC zijn opgeslagen. De beheer-interface van het ODPC is hoofdzakelijk bedoeld voor het inrichten en beheren van autorisaties. Wij trekken hier een parallel met Open Zaak en het GZAC. In de beheer-interface van Open Zaak kunnen het ZTC en de (Zaak-)registraties beheerd worden, maar niet de autorisaties van individuele medewerkers. Dat laatste hoort te gebeuren in de beheer-interface van het GZAC.

Daarnaast beschikt het ODBP ook over een eenvoudige beheer-interface, met name om eenvoudig contentbeheer – niet zijnde de publicaties – op de website mogelijk te maken.

In paragraaf 4.3 gaan we dieper in op de functionaliteiten die de diverse beheer-interfaces moeten bieden.

Gebruiksinterfaces voor ambtenaren

Ambtenaren zullen gebruik maken van de gebruikersinterface “Publiceren” van het ODPC om openbare documenten te uploaden, te voorzien van metadata en te publiceren.

Voor deze interfaces geldt dat zij digitaal toegankelijk moeten zijn voor collega’s met een (visuele) beperking. Het is wenselijk¹⁷, maar niet vereist, dat deze interfaces op maat vormgegeven kunnen worden conform de huisstijl van de deelnemende gemeente door gebruik te maken van het [NL Design System](#). Dit heeft niet alleen als voordeel dat de interfaces voldoen aan de huisstijl van de desbetreffende gemeente, maar ook dat de digitale toegankelijkheid hiermee al deels geborgd wordt.

Voor deze interfaces geldt eveneens dat zij webbased zijn. Zij kunnen benaderd worden op een sub-domein (URL) van de gemeente, bijvoorbeeld <https://openbaarmaken.gemeentenaam.nl/>.

In paragraaf 4.3 gaan we dieper in op de functionaliteiten die de gebruikersinterface moet bieden.

Gebruiksinterfaces voor burgers

Burgers zullen gebruik maken van de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen” van het ODBP. Deze gebruikersinterface is wellicht de meest belangrijke interface van allemaal. Immers, we doen dit allemaal voor hen. Centraal in deze interface staat het (door)zoeken, vinden en raadplegen van publicaties en documenten.

Daarnaast willen deelnemende gemeenten enige andere content tonen in deze interface. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een introducerende en verwelkomende tekst, toelichting over de Woo, (verwijzing naar) contact-gegevens van de gemeente, een overzicht naar andere gemeentelijke websites of overheidswebsites waarop openbare informatie vanuit de gemeente gepubliceerd wordt, een privacy-statement, etc.

Voor deze interfaces geldt dat zij digitaal toegankelijk moeten zijn voor mensen met een (visuele) beperking. De interfaces kunnen op maat vormgegeven worden conform de huisstijl van de deelnemende gemeente door gebruik te maken van het [NL Design System](#).

---

¹⁷ Zie vorige voetnoot.

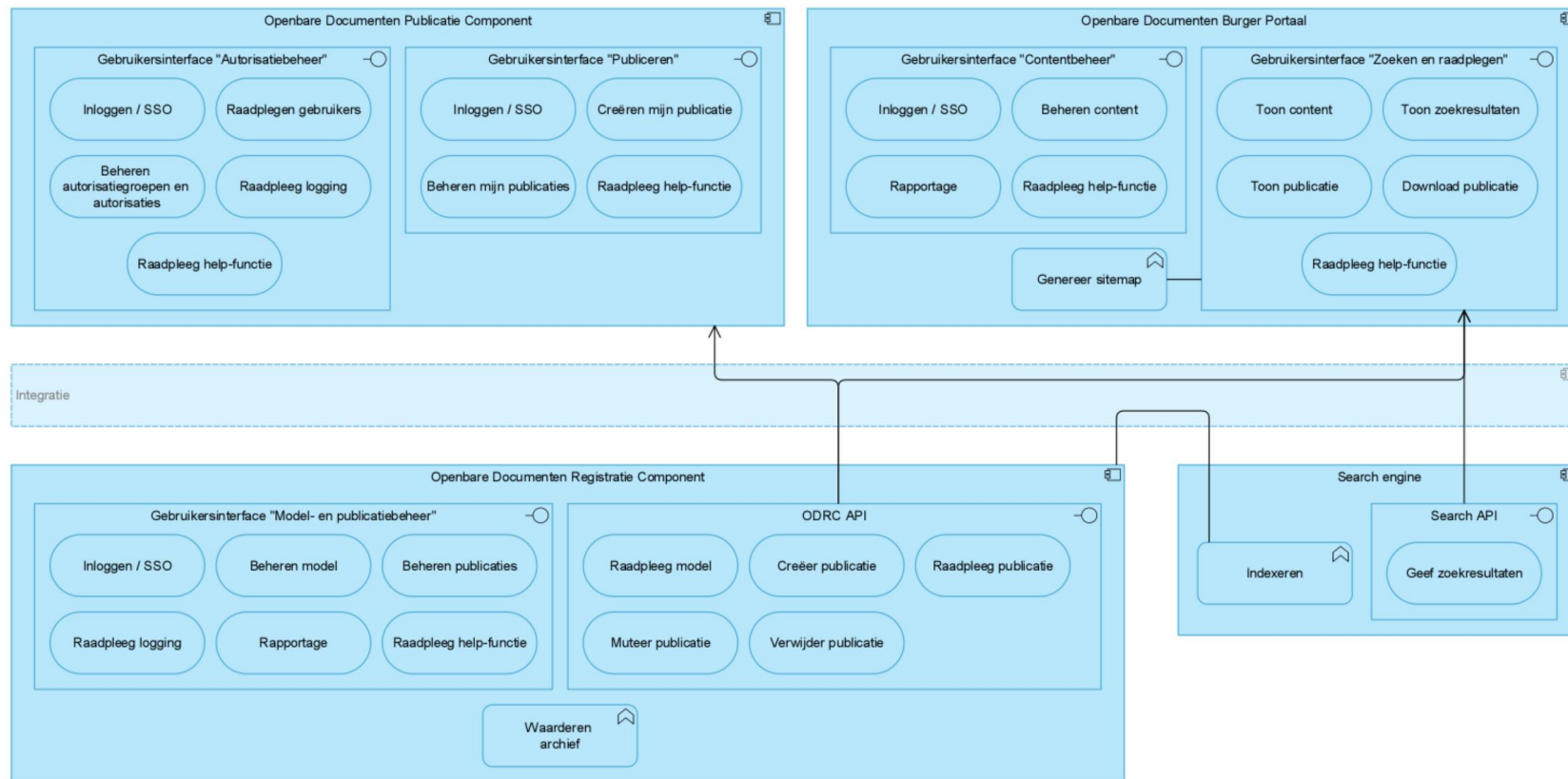
Voor deze interfaces geldt eveneens dat zij webbased zijn. Zij kunnen benaderd worden op een sub-domein (URL) van de gemeente, bijvoorbeeld <https://open.gemeentenaam.nl/>.

Gemeente Tilburg heeft onderzoek laten uitvoeren naar de gebruikerservaring (UX) van burgers en heeft naar aanleiding hiervan nieuwe ontwerpen laten maken van hun burgerportaal, eveneens gebruik makend van het NL Design System. Voor zover mogelijk willen we dit werk hergebruiken.

In de volgende paragraaf gaan we dieper in op de functionaliteiten die de gebruikersinterfaces moeten bieden.

4.3 Functionaliteiten

In de vorige paragrafen hebben we achtereenvolgens beschreven uit welke componenten het generiek publicatieplatform moet bestaan en welke interfaces deze componenten moeten bieden. In deze paragraaf duiken we dieper in op die interfaces en beschrijven we welke functionaliteiten zij moeten bieden. We focussen ons daarbij vooral op de functionaliteiten die nodig zijn voor de interactie tussen componenten onderling of die nodig zijn voor de interactie met gebruikers (services), maar we ontkomen er niet aan om ook enkele functionaliteiten te benoemen die onder de motorkap verborgen zitten (functions).

Figuur 6 Schets functionaliteiten per interface

Gebruikersinterface “Model- en publicatiebeheer”

Het ODRC biedt onder meer een gebruikersinterface voor beheer aan. In de architectuurschetsen hebben wij deze “Model- en publicatiebeheer” genoemd.

De eerste functionaliteit die in de schets (figuur 3) getoond wordt betreft het **inloggen**; een beheerder moet op betrouwbare wijze zichzelf kunnen identificeren en authenticeren, waarna hij/zij/hen toegang krijgt tot de beheer-functionaliteiten van het ODRC. Bij voorkeur gebeurt dit middels *Single Sign-on (SSO)*¹⁸.

De belangrijkste beheer-functionaliteit betreft het **beheren van het model**. Het “model” bepaalt goeddeels¹⁹ welke metadata vastgelegd kunnen worden op publicaties. Zo kan een beheerder hierin bijvoorbeeld configureren op welke extra²⁰ informatiecategorieën gepubliceerd kan worden. Ook kan geconfigureerd worden namens welke organisaties²¹ en/of organisatieonderdelen²² er gepubliceerd kan worden. Ook is de wens om per informatiecategorie extra metadata-velden te configureren. Ook wil men thema’s kunnen beheren, die aan publicaties gekoppeld kunnen worden. In hoofdstuk 5 komen deze en andere functionele wensen in meer detail aan bod.

Let op! In deze beheerinterface is het niet mogelijk om gebruikers en gebruikersgroepen te autoriseren. Dat gebeurt in de beheerinterface “Autorisatiebeheer”. De autorisatie-structuur maakt dus geen onderdeel uit van het “model”.

Een beheerder kan in deze interface ook **de (concept-)publicaties beheren**. Meer over concepten beschrijven we bij de gebruikersinterface “Publiceren”. Het publicatie-beheer vraagt in de eerste plaats om een volledig overzicht van alle (concept-)publicaties. In dit overzicht moet een beheerder eenvoudig kunnen navigeren naar de (concept-)publicatie(s) die hij/zij/hen wil aanpassen door middel van filteren en sorteren²³. Vervolgens wil de beheerder een concept-publicatie kunnen publiceren, een publicatie kunnen intrekken of een (concept-)publicatie kunnen wijzigen. Mogelijk zijn bulk-handelingen wenselijk waarmee meerdere (concept-)publicaties met één handeling gepubliceerd, ingetrokken en/of gewijzigd kunnen worden.

De creatie, raadpleging, mutatie of verwijdering van een (concept-)publicatie dient gelogd te worden. Een beheerder moet die **logging kunnen raadplegen**, bijvoorbeeld om de oorzaak van een probleem te kunnen reconstrueren en herhaling te voorkomen. Ook in de logging is filtering, sortering en paging wenselijk om snel en eenvoudig de relevante log-registraties te vinden.

Om het succes van de implementatie van actieve openbaarmaking en, in het bijzonder, het ODRC te meten zijn **rapportages** wenselijk. Denk daarbij aan grafieken, staafdiagrammen en/of taartdiagrammen die bijvoorbeeld inzicht geven in hoeveel publicaties per informatiecategorie in de loop der tijd zijn gecreëerd. In hoofdstuk 5 gaan we dieper op deze behoefte in. De beheerinterface zal een aantal basis grafieken en/of diagrammen aan moeten bieden. Voor meer flexibiliteit en

¹⁸ Dit vergt een integratie met de Identity provider van de desbetreffende gemeente. Gangbare protocollen om hier gegevens mee uit te wisselen zijn OpenID Connect (OIDC), SAML 2.0 en OAUTH2.

¹⁹ Een deel van de metadata-velden zijn voor alle publicaties gelijk en kunnen niet via het “model” door beheer geconfigureerd worden.

²⁰ De wettelijke verplichte informatiecategorieën moeten er minimaal in staan en mogen door beheer niet gewijzigd worden. Beheerders mogen hier wel meer informatiecategorieën aan toe voegen en weer intrekken.

²¹ Bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling.

²² Bijvoorbeeld een adviescommissie.

²³ Uitgebreide zoekmogelijkheden in de ODRC-beheerinterface is af te raden, omdat het ODRC en de search engine dan over en weer randvoorwaardelijk worden. Dit compliceert de implementatie.

mogelijkheden zal een gemeente het ODRC aan moeten sluiten op haar datawarehouse en/of BI-tooling (buiten scope).

Tot slot is een **help-functie** wenselijk, die de beheerder uitleg geeft en ondersteuning biedt bij het gebruik van de diverse beheer-functionaliteiten. Gedacht kan worden aan een handleiding, instructie-video's, tooltips of andere gebruiksvriendelijke oplossingen.

ODRC API

Het ODRC biedt een open REST API aan waarmee zowel het “model” als de publicaties ontsloten worden. Deze API's zullen in ieder geval via het integratie-component gebruikt worden door het ODPC en het ODBP. Onderzocht zal moeten worden of deze API's ook gebruikt kunnen worden voor de indexering door de search engine, of dat hiervoor een afzonderlijke interface c.q. end-point voor nodig is. Op termijn willen we de API's ook als open data kunnen aanbieden, waarbij de buitenwereld de data alleen mag raadplegen.

De API maakt het mogelijk om het “model”, zoals hierboven is toegelicht bij de gebruikersinterface “Model- en publicatiebeheer”, te **raadplegen**. Dit betekent dat o.a. de informatiecategorieën, de organisaties, de organisatieonderdelen, de extra metadata-velden en de thema's opgehaald kunnen worden. Het is niet mogelijk om deze elementen via de API te creëren, te muteren of te verwijderen²⁴. Dat zal alleen mogelijk zijn via de gebruikersinterface “Model- en publicatiebeheer”.

Via de API kan een **nieuwe (concept-)publicatie gecreëerd** worden. Ook kan een **bestaande (concept-)publicatie gemuteerd** worden. Een (concept-)publicatie bevat altijd metadata en meestal ook een of meer documenten (bestanden). Onderzocht zal moeten worden welke validaties²⁵ mogelijk en wenselijk zijn. Bij de creatie of wijziging van een (concept-)publicatie zal sowieso de logging aangevuld moeten worden.

Bestaande (concept-)publicaties zullen uiteraard ook **geraadpleegd** moeten kunnen worden. Het zal in ieder geval mogelijk moeten zijn om de volledige metadata en documenten (bestanden) van één publicatie op te halen (op basis van een uniek ID). In het ODPC worden ook diverse lijsten aan (concept-)publicaties getoond. Onderzocht zal moeten worden of deze lijsten (een array aan publicaties) opgehaald zal kunnen worden uit de ODRC API of de Search API. Er zal dan aandacht geschonken moeten worden aan het ondersteunen van filtering, sortering en paging (resultaat x t/m y). De raadpleging van een (concept-)publicatie(-lijst) zal in de logging vastgelegd moeten worden.

Bestaande (concept-)publicaties zullen ook **verwijderd** moeten kunnen worden. Het zal wenselijk zijn om zowel één publicatie als een lijst (array) aan publicaties te verwijderen. Het verwijderen van een of meerdere publicaties zal in de logging vastgelegd moeten worden.

Let op, een publicatie verwijderen is een andere handeling dan een publicatie intrekken! Het verwijderen van een publicatie is definitief en mag alleen gebeuren op (archief-)wettelijke gronden. Dit zal vooral of uitsluitend gebeuren vanuit een te koppelen archiefbeheer-component (buiten scope, zie hoofdstuk 6). Intrekken zorgt er slechts voor dat een publicatie weer een concept-status krijgt. Intrekken gebeurt dus via de mutatie-service.

---

²⁴ Hiermee bakenen we de scope van het *minimal viable product* af. We sluiten niet uit dat ooit in de doorontwikkeelfase alsnog de behoefte ontstaat en opgepakt wordt om het volledige modelbeheer via de API te ontsluiten.

²⁵ Bij een validatie wordt de juistheid van het bericht gecontroleerd. Worden bijvoorbeeld alle verplichte metadata aangeleverd. Staat bijvoorbeeld waar een datum wordt verwacht ook echt een datum? Et cetera.

Functie: Waarderen archief

Aan het beheren van documenten en (meta-)data worden vanuit de vigerende Archiefwet diverse eisen gesteld. Dit vraagt van een bestuursorgaan om diverse processen²⁶ in te richten, te ondersteunen en uit te voeren. Binnen het Common Ground landschap is en wordt hiervoor het [Archiefbeheercomponent \(ABC\)](#) ontwikkeld.

Op termijn (zie hoofdstuk 6) zullen de documenten en (meta-)data die zijn opgeslagen in het ODRC ook aan het archiefbeheer vanuit het ABC onderworpen moeten kunnen worden. Dat is de uitdrukkelijke wens van de deelnemende gemeenten. Om dit op termijn mogelijk te maken is het noodzakelijk dat het metadata-schema in het ODRC voldoet aan de standaard [Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie \(MDTO\)](#). Daarnaast zal het ongetwijfeld nodig zijn dat het ABC aangepast wordt, zodat deze kan interacteren met de ODRC API.

Een belangrijke gegevensgroep binnen het MDTO betreft de [bewaartermijn](#), waarmee uitgedrukt wordt hoe lang een (concept-)publicatie bewaard mag én moet worden. Wanneer deze niet ingevuld wordt, kan vanuit het ABC geen archiefbeheer uitgevoerd worden. Op het moment van schrijven si er echter helaas nog geen helderheid welke bewaartermijn gehanteerd moet worden voor de publicaties. Gaat hiervoor één bewaartermijn gehanteerd worden? Of wordt er gedifferentieerd per informatiecategorie? Moet de bewaartermijn wel of niet gelijkgetrokken worden met de bewaartermijn van het originele, ongelakte document?

Tijdens de (agile) ontwikkeling van het ODRC zal deze landelijke discussie gevolgd moeten worden en, zodra dat kan, vertaald moeten worden naar een concrete oplossing voor het invullen van de juiste bewaartermijn bij de publicaties. Belangrijk daarbij is dat tijdig afstemming gezocht wordt met de contactpersonen van het ABC. Door in de architectuurschets de functie “Waarderen archief” op te nemen, willen we dit aandachtspunt niet uit het oog verliezen.

Functie: Indexeren

Voordat via de Search API (zie hieronder) zoekvragen gesteld en beantwoord kunnen worden, zal eerst de content in het ODRC geïndexeerd moeten worden. Dat wil zeggen dat de search engine een spreekwoordelijke “plattegrond” aanlegt van alle publicaties, zodat zij snel en effectief kan bepalen welke publicaties relevant zijn als antwoord op een zoekvraag. Voor het aanleggen van zo’n “plattegrond” c.q. index bestaan diverse specialistische methoden en technieken, die we hier niet verder willen beschrijven. Wel willen we enkele aandachtspunten meegeven.

Zowel de metadata als de gepubliceerde documenten (full-tekst) moeten geïndexeerd worden. Dat vergt een combinatie van methoden voor gestructureerde data enerzijds en ongestructureerde data anderzijds.

Het is belangrijk dat concept-publicaties niet worden opgenomen in de index. Publicaties die worden ingetrokken dienen ook zo spoedig mogelijk uit de indexering verwijderd worden. Hiermee willen we a) voorkomen dat concept-publicaties en ingetrokken publicaties bij zoekresultaten verschijnen en b) het risico mitigeren op het lekken van vertrouwelijke gegevens. Onderzocht zal moeten worden of dit geborgd moet worden in de search engine of in het ODRC.

Het moment waarop de indexering wordt uitgevoerd, zal ook goed getimed moeten worden. Bijvoorbeeld, voorkomen moet worden dat een nieuwe publicatie pas na 24 uur bij zoekresultaten

---

²⁶ Zie [Module 3](#) van het in ontwikkeling zijnde [nieuwe DUTO-raamwerk](#).

verschijnt of dat een ingetrokken publicatie pas na 24 uur uit de zoekresultaten verdwijnt. Ook zal de Woo-index periodiek de publicaties (via harvesting van het ODBP) gaan indexeren. Wanneer indexeringen overlappen kan dit een zware tol eisen van de performance van het ODRC. Ten slotte zal een deelnemende gemeente periodiek back-ups willen maken van o.a. het ODRC. Gelet op al deze afhankelijkheden lijkt een nachtelijke indexering, hetgeen doorgaans niet ongebruikelijk is, hier geen vanzelfsprekende keuze.

Ten slotte, herhalen wij onze twijfel (zie paragraaf 4.2) over hoe de search engine toegang kan krijgen tot de content in het ODRC ten behoeve van de indexering. In een voorgaande versie van dit PSA werd verondersteld dat de Search engine de te indexeren publicaties op zou halen uit de ODRC API. Daarop werd een goed en wellicht beter alternatief geopperd om vanuit het ODRC de te indexeren publicaties aan te beiden aan een indexerings-API van de Search engine. In deze beide scenario's wordt gebruik gemaakt van API-verkeer, waardoor integratie via de integratielaag – zoals getoond in de bovenstaande schets – ondersteund zou moeten worden. Er bestaan echter ook andere technieken om een verbinding tussen een Search engine en een bron te leggen, waarbij inzet van de integratielaag niet wenselijk of zelfs niet haalbaar is. De opties en de consequenties zullen dus in het project ander onderzocht en besproken moeten worden.

Search API

De search engine dient een open REST API aan te bieden, waaraan een zoekvraag gesteld kan worden en als antwoord een lijst (array) aan relevante publicaties als zoekresultaat geeft. De API zal in ieder geval via het integratie-component gebruikt worden door het ODBP. Onderzocht zal moeten worden of we deze API's op termijn ook publiek beschikbaar kunnen stellen à la open data.

De verwachting is dat er primair **full-tekst** gezocht zal worden. Daarbij zullen een of meerdere zoektermen in de zoekvraag worden meegegeven en worden als antwoord een lijst (array) aan publicaties verwacht waar deze termen in de documenten (bestanden) en/of metadata voorkomen. De wens is dat bij het full-tekst zoeken ook de **boolean operators** (AND, OR en NOT) worden ondersteund.

Naast full-tekst moet **filtering** ondersteund worden. Daarmee wordt bedoeld dat gezocht wordt op de exacte waarde van een metadata-element (bijv. *informatiecategorie* == "convenant") of een bepaal bereik aan waarden van een metadata-element (bijv. *publicatiedatum* ≥ 01-01-2024 AND *publicatiedatum* ≤ 31-01-2024). Een zoekvraag kan bestaan uit een combinatie van full-tekst en filtering. Het zoekresultaat is een lijst (array) aan relevante publicaties.

Aan iedere publicatie in het zoekresultaat wordt een **relevantie-indicatie** meegegeven, die uitdrukt hoe relevant de publicatie is gelet op de gestelde zoekvraag. In de zoekvraag kan meegegeven worden of in het zoekresultaat de publicaties gesorteerd moeten worden op relevantie, van meest relevant naar minst relevant. Het zoekresultaat dient dan zodanig als antwoord geleverd te worden.

Daarnaast is het ook mogelijk om in de zoekvraag mee te geven dat het zoekresultaat **op publicatiedatum** gesorteerd moet worden. Zowel van-oud-naar-nieuw als van-nieuw-naar-oud moet mogelijk zijn. Het zoekresultaat dient dan zodanig als antwoord geleverd te worden.

Afhankelijk van hoe het ODBP gerealiseerd wordt, kan het wenselijk zijn dat de Search API **paging** ondersteunt. Dit maakt het mogelijk om niet gelijk de volledige lijst aan relevante publicaties op te halen en aan de front-end te tonen, maar om een beperkte lijst te tonen (bijv. max 20 zoekresultaten), waarna de gebruiker door kan klikken om een volgende deel-set op te halen en te raadplegen.

In het zoekresultaat dienen per publicatie enkele **kenmerken (metadata)** meegegeven te worden, waaronder bijvoorbeeld het onderwerp, het publicerende bestuursorgaan, de informatiecategorie en de publicatiedatum. Essentieel is dat er uniek kenmerk en/of URI wordt meegegeven, waarmee vanuit de front-end / het ODBP de juiste publicatie in het ODRC opgehaald kan worden voor verdere raadpleging.

Gebruikersinterface “Autorisatiebeheer”

We verschuiven onze aandacht naar het ODPC. Deze omvat een aantal gebruikersinterfaces, waaronder een gebruikersinterface voor het beheer. In de architectuurschetsen hebben wij deze “Autorisatiebeheer” genoemd.

De eerste functionaliteit die in de schets (figuur 3) getoond wordt betreft het **inloggen**; een beheerder moet op betrouwbare wijze zichzelf kunnen identificeren en authenticeren, waarna hij/zij/hen toegang krijgt tot de beheer-functionaliteiten van het ODPC. Bij voorkeur gebeurt dit middels *Single Sign-on (SSO)* ²⁷.

Binnen deze beheerinterface kan een beheerder **gebruikers raadplegen**. We gaan er daarbij vanuit dat gebruikers niet handmatig door een beheerder aan het ODPC mogen worden toegevoegd, maar dat deze opgehaald worden uit een Identity Provider oplossing²⁸. Dit is immers ook voordeliger voor SSO.

Door middel van **autorisatiegroepen** kunnen gebruikers geautoriseerd worden in het gebruik van functionaliteiten in de gebruikersinterface “Publiceren” (zie hieronder). Een beheerder moet autorisatiegroepen kunnen raadplegen, aanmaken, wijzigen en verwijderen. Een beheerder moet gebruikers kunnen toevoegen aan of verwijderen uit een autorisatiegroep. Aan zo’n groep gebruikers kan de beheerder autorisaties toekennen, bijvoorbeeld namens welke organisaties de groep wel/niet publicaties mag aanmaken, en/of op welke informatiecategorieën de groep wel/niet mag publiceren, en/of op welke thema’s (zie ook gebruikersinterface “model- en publicatiebeheer”).

In de architectuurschets wordt het autorisatieschema niet opgeslagen in het ODRC of een ander afzonderlijk component “onder” de integratie-laag. Dit is echter wel denkbaar. Het is echter ook denkbaar dat het ODPC uit praktische overwegingen zelf een dataopslag (database) hiervoor heeft.

Wijzigingen in het autorisatieschema dienen gelogd te worden. Een beheerder wil die **logging** kunnen raadplegen, bijvoorbeeld om de oorzaak van een probleem te kunnen reconstrueren en herhaling te voorkomen. Ook in de logging is filtering, sortering en paging wenselijk om snel en eenvoudig de relevante log-registraties te vinden.

Tot slot is een **help-functie** wenselijk, die de beheerder uitleg geeft en ondersteuning biedt bij het gebruik van de diverse beheer-functionaliteiten. Gedacht kan worden aan een handleiding, instructie-video’s, tooltips of andere gebruiksvriendelijke oplossingen.

Gebruikersinterface “Publiceren”

Wanneer gebruikers geautoriseerd zijn, kunnen ze gebruik maken van de functionaliteiten in de gebruikersinterface “Publiceren”.

---

²⁷ Dit vergt een integratie met de Identity provider van de desbetreffende gemeente. Gangbare protocollen om hier gegevens mee uit te wisselen zijn OpenID Connect (OIDC), SAML 2.0 en OAUTH2.

²⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Identity_provider

Allereerst moeten ook zij kunnen **inloggen**; een gebruiker moet op betrouwbare wijze zichzelf kunnen identificeren en authenticeren, waarna hij/zij/hen toegang krijgt tot de publicatie-functionaliteiten van het ODP. Bij voorkeur gebeurt dit middels *Single Sign-on (SSO)* ²⁹.

Een gebruiker kan na het inloggen een **nieuwe publicatie creëren**, mits geautoriseerd. Afhankelijk van de autorisaties kan de gebruiker selecteren namens welke organisatie(-onderdeel) hij/zij/hen publiceert. Afhankelijk van de autorisaties kan de gebruiker de informatiecategorie selecteren, waarna de nodige documenten c.q. bestanden geupload kunnen worden en de metadata ingevuld kunnen worden. Daarbij kunnen ook de extra metadata-velden ingevuld worden die specifiek voor die informatiecategorie geconfigureerd zijn (zie gebruikersinterface “Model- en publicatiebeheer”). Ook kan de publicatie aan een of meer thema’s gekoppeld worden, mits de gebruiker voor deze thema’s geautoriseerd is. Bij het opslaan kan de gebruiker ervoor kiezen om de publicatie direct te publiceren of om deze als concept-publicatie op te slaan. Een concept-publicatie is nog niet beschikbaar voor burgers (Zie gebruikersinterface “Zoeken en Raadplegen”), maar kan later door de gebruiker aangevuld en alsnog gepubliceerd worden.

Een gebruiker wil **eigen publicaties kunnen beheren**. Dat is met inbegrip van zowel de gepubliceerde publicaties als de concept-publicaties. Allereerst heeft een gebruiker hiervoor een overzicht / lijst nodig van de eigen (concept-)publicaties. Filtering, sortering en paging is wenselijk om snel en eenvoudig de gezochte (concept-)publicatie te vinden. Een gebruiker kan een (concept-)publicatie willen wijzigen, bijvoorbeeld om een correctie door te voeren. Een gebruiker kan een concept-publicatie alsnog willen publiceren. Een gebruiker kan een publicatie willen intrekken, zodat deze (weer) een concept-publicatie wordt. Een gebruiker kan niet een (concept-)publicatie verwijderen; dat kan alleen via het archiefbeheer (Zie functie “Waarderen archief”). Belangrijk is dat al deze acties gelogd worden in de ODRC.

Tot slot is een **help-functie** wenselijk, die de gebruiker uitleg geeft en ondersteuning biedt bij het gebruik van de diverse publicatie-functionaliteiten. Gedacht kan worden aan een handleiding, instructie-video’s, tooltips of andere gebruiksvriendelijke oplossingen.

Gebruikersinterface “Contentbeheer”

We verschuiven onze aandacht nu naar het ODBP. Deze omvat een aantal gebruikersinterfaces, waaronder een gebruikersinterface voor het beheer. In de architectuurschetsen hebben wij deze “Contentbeheer” genoemd.

De eerste functionaliteit die in de schets (figuur 3) getoond wordt betreft het **inloggen**; een beheerder moet op betrouwbare wijze zichzelf kunnen identificeren en authenticeren, waarna hij/zij/hen toegang krijgt tot de beheer-functionaliteiten van het ODBP. Bij voorkeur gebeurt dit middels *Single Sign-on (SSO)* ³⁰.

Om een verwelkomende en gebruiksvriendelijke webportaal voor burgers (zie hieronder de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen”) te realiseren, willen de deelnemende gemeenten enige **content kunnen beheren en publiceren**. Denk bijvoorbeeld aan een welkomsttekst op de homepage. Nog belangrijker, deelnemende gemeenten willen een verwijzingspagina kunne toevoegen, waarop

²⁹ Dit vergt een integratie met de Identity provider van de desbetreffende gemeente. Gangbare protocollen om hier gegevens mee uit te wisselen zijn OpenID Connect (OIDC), SAML 2.0 en OAUTH2.

³⁰ Dit vergt een integratie met de Identity provider van de desbetreffende gemeente. Gangbare protocollen om hier gegevens mee uit te wisselen zijn OpenID Connect (OIDC), SAML 2.0 en OAUTH2.

zij URL's met toelichting kunnen opnemen naar websites van de gemeente of andere overheden, waarop ook informatie is te vinden. Denk bijvoorbeeld aan een verwijzing naar de landelijke Woo-index. Of een verwijzing naar het RIS (RaadsInformatieSysteem). Of een verwijzing naar het open data platform.

In de architectuurschets wordt deze content niet opgeslagen in het ODRC of een ander afzonderlijk component "onder" de integratie-laag. Dit is echter wel denkbaar. Het is echter ook denkbaar dat het ODBP uit praktische overwegingen zelf een dataopslag (database) hiervoor heeft.

Deelnemende gemeenten hebben graag inzicht in hoe vaak burgers het webportaal (zie gebruikersinterface "Zoeken en raadplegen") bezoeken en hierin navigeren. Door middel van een **rapportage** wensen zij inzicht te krijgen in deze webstatistieken. De rapportage dient geen tot individuen te herleiden gegevens te bevatten.

Tot slot is een **help-functie** wenselijk, die de beheerder uitleg geeft en ondersteuning biedt bij het gebruik van de diverse beheer-functionaliteiten. Gedacht kan worden aan een handleiding, instructie-video's, tooltips of andere gebruiksvriendelijke oplossingen.

Gebruikersinterface "Zoeken en raadplegen"

Wanneer gebruikers publicaties hebben gepubliceerd, moeten deze gevonden en geraadpleegd kunnen worden door burgers. Zij maken daarbij gebruik van de gebruikersinterface "Zoeken en raadplegen". Een inlog is daarbij, mede gelet op privacy en openbaarheid van de gegevens, niet nodig.

De burger kan o.a. de **content raadplegen**. Denk daarbij aan o.a. een welkomsttekst op de homepage en een verwijzindex naar andere websites waar de burger ook informatie van de gemeente (en andere bestuursorganen) kan vinden (zie gebruikersinterface "Contentbeheer").

De burger ziet tevens een zoekbalk, waar hij/zij/hen een zoekvraag kan formuleren. Vervolgens worden **relevante zoekresultaten getoond**. Het ODBP maakt hiervoor uiteraard via het integratie-component gebruik van de Search API. De burger kan een of meer zoekfilters selecteren om bijvoorbeeld te filteren op organisatie, informatiecategorie, datum(-bereik) en/of thema. Wenselijk is dat zodra er gefilterd wordt op informatiecategorie, de extra metadata-velden die daarop geconfigureerd zijn (zie gebruikersinterface "Model- en publicatiebeheer"), ook als filter-opties worden getoond. De burger kan eveneens de volgorde / sortering van de zoekresultaten aanpassen, bijvoorbeeld sortering op datum of sortering op relevantie.

In de getoonde lijst aan zoekresultaten kan de burger een zoekresultaat aanklikken, waarna hij/zij/hen de volledige **publicatie kan raadplegen**. Alle ingevulde metadata worden getoond, inclusief de extra metadata-velden. Het ODBP maakt hiervoor via het integratie-component gebruik van de ODRC API.

De bij de publicatie behorende documenten (bestanden) kunnen **gedownload** worden. Een preview vooraf zou daarbij nice-to-have zijn. De metadata kunnen ook **gedownload** worden, bijvoorbeeld als PDF-rapport of CSV-bestand, inclusief de extra metadata-velden.

Tot slot is een **help-functie** wenselijk, die de burger uitleg geeft en ondersteuning biedt bij het gebruik van de diverse zoek- en raadpleeg-functionaliteiten. Gedacht kan worden aan een handleiding, instructie-video's, tooltips of andere gebruiksvriendelijke oplossingen.

Functie: Genereer sitemap

De wet [schrijft voor](#) dat openbaarmaking moet gebeuren middels “een door Onze Minister in stand gehouden digitale infrastructuur”. Hiervoor ontwikkelt [KOOP](#) de [Woo-index](#) met landelijke [zoekmachine](#). Het generieke publicatieplatform zal een [aansluiting op de Woo-index](#) ook moeten faciliteren.

Gemeenten zullen hiervoor de URL van de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen” in de Woo-index moeten registreren. De landelijke zoekmachine zal vervolgens trachten om via “harvesting” de publicaties te indexeren, zodat deze door burgers ook op [open.overheid.nl](#) gevonden kunnen worden.

Om de harvesting optimaal te laten verlopen, vraagt KOOP dat de website c.q. de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen” voorzien is van een **sitemap**; een XML-overzicht waarin de publicaties met alle relevante metadata zijn opgenomen³¹. De [documentatie](#) hiervoor is al vergevorderd.

In de architectuurschets hierboven is een hiervoor een functie “Genereer sitemap” in het ODBP opgenomen. Eventueel kan in overleg met de ontwikkelaar(s) besloten worden om het genereren van de sitemap in een ander component te realiseren, waarna de sitemap opgeslagen wordt in het ODBP.

---

³¹ Bij grote aantallen kan het nodig zijn om met meerdere sitemaps te werken. Er moet dan wel een sitemap-index aanwezig zijn. Het een en ander dient dan ingericht te worden conform de [internationale standaard](#) en de door KOOP aangeboden documentatie.

5. Epics

In het vorige hoofdstuk hebben we uitvoerig beschreven welke functionaliteiten gewenst zijn en hoe deze over een aantal samenhangende applicatie-componenten verdeeld kunnen worden. Het realiseren van deze functionaliteiten gaat niet over een nacht ijs. Er zijn tal van afhankelijkheden en ongetwijfeld zijn er nog tal van onbeantwoorde (detail-)vragen, waar een ontwikkelaar graag antwoord op wil, zodat deze een oplossing kan ontwikkelen die goed aansluit op de behoeften en verwachtingen van de deelnemende gemeenten.

In paragraaf 2.3 wordt daarom beschreven hoe volgens de Scrum-methodiek stapsgewijs details afgestemd kunnen worden en de software ontwikkeld kan worden. Een belangrijk onderdeel van deze methodiek is de **backlog**. Dit vormt de werkvoorraad voor het Scrum-team en omvat een lijst aan **user stories**. Een user story beschrijft een functionaliteit die binnen één sprint (van tussen de 2 en 4 weken) gerealiseerd kan worden. Onze eigen indruk is dat, gelet op de al vrij lange beschrijving in het vorige hoofdstuk, de lijst aan user stories ook redelijk omvangrijk zal zijn. Het helpt dan om user stories te bundelen in een aantal **epics**. Dat helpt bij het bewaken van de functionele samenhang en afhankelijkheden als ook bij het communiceren over de hoofdlijnen (o.a. aan het management van de deelnemende gemeenten).

Het managen van de backlog is een taak die primair bij de **Product Owner** ligt en daarmee ook het identificeren en beschrijven van de epics. Hieronder geven wij alvast een voorzet voor de epics. Het is nadrukkelijk niet onze bedoeling om deze aan de Product Owner voor te schrijven! Het is slechts een voorzet om de Product Owner snel op weg te helpen, zodat hij/zij/hen niet met een “leeg vel” hoeft te beginnen. De Product Owner kan naar eigen inzicht en eigen stijl, in overleg met het Scrum-team en andere stakeholders, de onderstaande indeling naar eigen hand zetten. Vanzelfsprekend dient de Product Owner ervoor te zorgen dat iedere epic wordt uitgewerkt (“refined”) in een aantal user stories.

Wij geven de volgende voorzet voor de epics. Wij merken op dat de impact van de epics varieert. De een zal meer werk zijn dan de ander. De beschrijvingen van de epics die we hieronder geven zijn overigens niet volledig, maar geven de hoofdlijnen weer. In de voorgaande hoofdstukken zijn de verwachtingen immers al uitvoerig beschreven.

Basis ODRC

Gestart kan worden met het realiseren van de back-end, door het ODRC in de basis neer te zetten. Dit vergt om te beginnen **een opslagvoorziening** voor de publicaties bestaande uit metadata (database) en documenten / bestanden. Bij het inrichten van de data-opslag kan al rekening gehouden worden met toekomstige epics inzake het model-beheer³². Ook is het raadzaam om gelijk rekening te houden met standaarden als TOOI en MDTO. Ook dienen loggegevens opgeslagen te kunnen worden.

Bovenop die opslag kunnen **de eerste API's** gerealiseerd worden. Het kunnen creëren, raadplegen, muteren en verwijderen van publicaties ligt voor de hand. Wanneer bij het inrichten van de data-

---

³² Bijvoorbeeld, een latere epic betreft het kunnen toevoegen van extra informatiecategorieën. Wanneer gekozen is voor een relationele database, dan kan het handig zijn om een aparte tabel te hanteren voor de informatiecategorieën. De tabel met publicaties kan hiernaar verwijzen.

opslag al rekening is gehouden worden met toekomstige epics, kan dat ook al hier³³. Bij het realiseren van de API's kan ook gelijk geborgd worden dat de logging wordt gevuld.

Ook kan al de eerste, rudimentaire versie van **de beheer-interface** ("Model- en publicatiebeheer") gerealiseerd worden. Deelnemende gemeenten zullen het ongetwijfeld waarderen als het Scrum-team al iets aan hen kan tonen waar zij later mee zullen gaan werken. In deze versie van de beheer-interface zal een beheerder moeten kunnen inloggen. Mogelijk al via SSO? Als eerste functionaliteit in de beheer-interface, zodat er niet een leeg scherm te zien is, zou bijvoorbeeld al inzicht gegevens kunnen worden in de logging.

Basis beheer ODPC

De basis voor het ODPC kan gelegd worden door het realiseren van de eerste, rudimentaire versie van **de beheer-interface** ("Autorisatiebeheer"). Dit vergt om te beginnen **een opslagvoorziening** voor de gebruikers, gebruikersgroepen, autorisaties, logging, etc.

In deze versie van de beheer-interface zal een beheerder moeten kunnen **inloggen**. Mogelijk al via SSO?

Gemeenten willen **gegevens over gebruikers** vast kunnen leggen en raadplegen. Waarschijnlijk moeten deze opgehaald kunnen worden uit een Identity Provider oplossing³⁴ en/of handmatig door beheerders ingevoerd kunnen worden. Deze gebruikers moeten aan een **gebruikersgroep** gekoppeld en ontkoppeld kunnen worden. Dit vergt natuurlijk het kunnen aanmaken, raadplegen, wijzigen en verwijderen van gebruikersgroepen. Een gebruikersgroep is alleen zinvol als deze ergens voor **geautoriseerd** kan worden³⁵. Wijzigingen in de autorisatiestructuur dienen **gelogd** te worden.

Basis publiceren

Wanneer gebruikers geautoriseerd zijn, kunnen zij toegang krijgen tot een gebruikersinterface "Publiceren".

Een gebruiker zal moeten kunnen **inloggen**. Mogelijk al via SSO? Eenmaal ingelogd kan de gebruiker **een nieuwe (concept-)publicatie aanmaken**. Ook wil de gebruiker een **overzicht** van al zijn/haar/hen bestaande (concept-)publicaties. De gebruiker wil zo'n (concept-)publicatie kunnen **mteren, publiceren of intrekken**.

Beheren publicaties

Een beheerder wil in de beheer-interface van het ODRC ("Model- en publicatiebeheer") een overzicht van alle bestaande (concept-)publicaties. De beheerder wil zo'n (concept-)publicatie kunnen **mteren, publiceren of intrekken**. Mogelijk wil de beheerder dit voor meerdere (concept-)publicaties dit in één handeling kunnen doen.

³³ Aansluitend bij het voorbeeld uit de vorige voetnoot, het kan dan ook handig zijn om nu alvast een raadpleeg-API voor de informatiecategorieën te maken, zodat deze later vanuit de front-end bevestigd kan worden bij het creëren van een nieuwe publicatie.

³⁴ Voor een uitleg, zie https://en.wikipedia.org/wiki/Identity_provider. Gangbare protocollen om hier gegevens mee uit te wisselen zijn OpenID Connect (OIDC), SAML 2.0 en OAuth2.

³⁵ Aansluitend op het voorbeeld uit de vorige voetnoten, een eerste autorisatie voor gebruikersgroepen kan zijn op welke informatiecategorieën de gebruikers wel/niet mogen een nieuwe publicatie mogen aanmaken.

Basis indexeren en zoeken

De eerste, rudimentaire versie van de **search engine** wordt gerealiseerd. Deze moet de publicaties in het ODRC kunnen **indexeren**. Onderzocht moet worden hoe deze technisch gerealiseerd kan worden en of de verbinding met het ODRC via het integratie-component moet verlopen (zoals gemodelleerd in de architectuurschets). Ook de **Search API** moet gerealiseerd worden. Mogelijk wensen de deelnemende gemeenten ook hier **logging**.

Basis ODBP (zoeken en raadplegen)

Als er publicaties beschikbaar zijn en geïndexeerd kunnen worden, kan gestart worden met de realisatie van het ODBP. Burgers willen hierin toegang tot een website (gebruikersinterface “Zoeken en Raadplegen”) waarop zij kunnen zoeken naar publicaties en deze kunnen raadplegen.

Inloggen is ongewenst i.v.m. privacy. Een burger wil een **zoekbalk** zien waarin hij/zij/hen een of meerdere zoektermen kan invoeren. Mogelijk kunnen ook al enkele **filters** aan- en uitgevinkt worden.

Na de zoekopdracht verschijnt een lijst met **zoekresultaten**. Deze kunnen **gefilterd** en/of **gesorteerd** worden. Een zoekresultaat kan **geopend** worden, waarna de publicatie getoond wordt. De burger kan de publicatie **downloaden**.

Content(-beheer)

De beheerder wil in het ODBP in de gebruikersinterface “Contentbeheer” een **welkomstekst** voor burgers kunnen invoeren en/of bewerken. Deze tekst moet aan burgers getoond worden op de homepage van de gebruikersinterface “Zoeken en Raadplegen”.

De beheerder wil in de gebruikersinterface “Autorisatie- en Contentbeheer” ook voor burgers een pagina maken met **verwijzingen** naar andere bronnen, waarop overheidsinformatie te vinden is. Deze pagina moet aan burgers getoond worden in de gebruikersinterface “Zoeken en Raadplegen”.

Mogelijk zijn ook andere pagina’s gewenst.

Organisaties en organisatieonderdelen

Deelnemende gemeenten willen ook namens **organisaties** waar zij aan deelnemen, bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen, documenten kunnen publiceren. Ook willen zij duidelijk kunnen maken namens welk **organisatieonderdeel**, bijvoorbeeld een commissie, een publicatie is uitgevoerd.

Dit vraagt erom dat organisaties en organisatieonderdelen in de **ODRC** vastgelegd kunnen worden. Dit vraagt om aanpassingen in o.a. de data-opslag en de gebruikersinterface “Modelbeheer”. Organisaties en organisatieonderdelen moeten door beheerders gecreëerd, geraadpleegd, gemuteerd en ge(de)activeerd kunnen worden. Via de ODRC API moeten zij geraadpleegd kunnen worden.

Mogelijk dient de indexering door de **search engine** aangepast te worden. Gewenst wordt dat er ook gefilterd kan worden op organisaties en/of organisatieonderdelen. Dat laatste vraagt mogelijk om een aanpassing van de Search API.

In de beheer-interface van het **ODPC** moeten gebruikersgroepen geautoriseerd kunnen worden voor organisaties en/of organisatieonderdelen. Medewerkers moeten conform deze autorisaties namens organisaties en/of organisatieonderdelen kunnen publiceren.

In het **ODBP** moeten burgers kunnen zoeken en/of filteren op organisaties en/of organisatieonderdelen. Ook moeten de organisaties en organisatieonderdelen als metadata bij een publicatie getoond worden en in de download meegenomen moeten worden.

Extra informatiecategorieën (inspanningsverplichting)

Deelnemende gemeenten willen naast de wettelijk verplichte informatiecategorieën ook documenten uit andere informatiecategorieën kunnen publiceren. In de wet wordt dit de **inspanningsverplichting** genoemd.

Dit vraagt erom dat in de **ODRC** naast de wettelijk verplichte informatiecategorieën ook andere informatiecategorieën vastgelegd kunnen worden. Dit vraagt om aanpassingen in o.a. de data-opslag en de gebruikersinterface “Modelbeheer”. Informatiecategorieën moeten door beheerders gecreëerd, geraadpleegd, gemuteerd en ge(de)activeerd kunnen worden. Via de ODRC API moeten zij geraadpleegd kunnen worden.

De vraag is of de **Search engine** aangepast moet worden. De informatiecategorie zal immers geen nieuwe meta-gegevens zijn, maar er zal wel een bredere variëteit in mogelijke waarden zijn.

De vraag is ook of het **ODPC** aangepast moet worden. Gewenst is dat gebruikersgroepen geautoriseerd kunnen worden voor het gebruik van bepaalde informatiecategorieën. Een gebruiker mag alleen publiceren op informatiecategorieën waarvoor hij/zij/hen geautoriseerd is.

Extra velden

Op alle publicaties zal metadata vastgelegd moeten worden. Een deel van de metadata-velden zijn relevant voor (bijna) alle publicaties en zullen dan ook generiek aangeboden worden bij alle publicaties. Denk bijvoorbeeld aan metadata als informatiecategorie, documentnaam, omschrijving, publicatiedatum, organisatie, etc. Er kunnen echter ook metadata-velden wenselijk zijn, die slechts relevant zijn voor een of enkele informatiecategorieën, bijvoorbeeld vergaderdatum (bij bestuursstukken) of deelnemende partijen (aan een convenant).

Deelnemende gemeenten willen naast de standaard-velden ook per informatiecategorie extra metadata-velden kunnen vastleggen en publiceren.

Dit vraagt erom dat in de **ODRC** extra velden per informatiecategorie vastgelegd kunnen worden. In de gebruikersinterface “Modelbeheer” moeten de extra velden geconfigureerd worden. De data-opslag en API's moeten ondersteunen dat conform deze configuratie bij publicaties deze extra velden ingevuld en gemuteerd kunnen worden. Mogelijk moet ook het integratie-component aangepast worden aan de gewijzigde API's.

Mogelijk dient de indexering door de **search engine** aangepast te worden. Gewenst wordt dat er ook gefilterd kan worden op extra velden. Dat laatste vraagt mogelijk om een aanpassing van de Search API.

In de **ODPC** moeten bij het aanmaken/wijzigen van een publicatie door een medewerker, na de selectie van de informatiecategorie de extra metadata-velden getoond worden, zodat zij ingevuld kunnen worden.

In het **ODBP** willen burgers mogelijk, na filtering op informatiecategorie, ook kunnen filteren op de extra velden. Sowieso zullen de extra velden bij een publicatie aan burgers getoond moeten worden en gedownload kunnen worden.

Thema's

Deelnemende gemeenten willen thema's kunnen vastleggen en hier publicaties (van verschillende informatiecategorieën) aan kunnen koppelen, zodat een burger die geïnteresseerd is in een bepaald thema op eenvoudige wijze alle relevante publicaties hierover kan vinden. Voorbeelden van thema's zijn de Shell-papers, aardbevingsschade, de Corona-pandemie, de energie-transitie, vluchtelingenopvang en andere, vaak politiek-beladen onderwerpen.

Let op! De TOOI-standaard hanteert een vaste [waardelijst](#) voor thema's! De functionele behoefte van deelnemende gemeenten staat hier los van. Mogelijk moeten we hier een andere term voor verzinnen om het onderscheid helder te maken en houden.

Een beheerder zal in het **ODRC** thema's willen kunnen toevoegen, raadplegen, wijzigen en (de)activeren. Thema's moeten in de data-opslag vastgelegd worden en publicaties moeten hieraan gekoppeld kunnen worden. Deze informatie moet via de API's ontsloten worden.

Mogelijk dient de indexering door de **search engine** aangepast te worden. Gewenst wordt dat er ook gefilterd kan worden op thema's. Dat laatste vraagt mogelijk om een aanpassing van de Search API.

In het **ODPC** zal een beheerder mogelijk gebruikersgroepen willen autoriseren voor het gebruik van bepaalde thema's. Een medewerker zal mits geautoriseerd thema's aan (concept-)publicaties willen koppelen. Burgers zullen willen kunnen zoeken en/of filteren op thema's.

In het **ODBP** zullen burgers willen kunnen zoeken en/of filteren op thema's. Bij een publicatie zullen de thema's getoond moeten worden en in de download meegenomen moeten worden.

Mogelijk willen deelnemende gemeenten ook een **thema-pagina** aanbieden, waarop thema's overzichtelijk gepresenteerd worden. Het contentbeheer zal hierop uitgebreid moeten worden, bijvoorbeeld met het kunnen invoeren en tonen van een toelichting en/of afbeelding per thema.

Integratie met de Woo-index

Deelnemende gemeenten willen dat het generieke publicatieplatform wordt aangesloten op de landelijke Woo-index, zodat zij voldoen aan de wet en burgers ook via open.overheid.nl op zoek kunnen gaan naar relevante overheidsinformatie.

Hiervoor zal de gebruikersinterface "Zoeken en Raadplegen" voorzien moeten worden van een sitemap, conform de landelijk vastgestelde [specificaties](#). Op het moment van schrijven wordt de Woo-index nog getest in zogenaamde referentie-trajecten en kan niet uitgesloten worden dat de technische eisen nog gaan wijzigen.

Archiefbeheer

Deelnemende gemeenten willen de publicaties kunnen beheren conform de richtlijnen die volgen uit de Archiefwet. Binnen het Common Ground landschap is en wordt hiervoor het [Archiefbeheercomponent \(ABC\)](#) ontwikkeld. De wens is dat gemeenten het ODRC hierop aan kunnen sluiten, zodat vanuit het ABC de (concept-)publicaties op rechtmatige wijze vernietigd kunnen worden.

Rapportage

Gemeenten willen inzicht in het gebruik van het generieke publicatieplatform. Hiervoor zouden in de beheer-interfaces enkele eenvoudige rapportages / dashboards gerealiseerd kunnen worden, die in grafieken en/of diagrammen enkele kerncijfers tonen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het aantal nieuwe publicaties per informatiecategorie, of het aantal door burgers geraadpleegde publicaties per informatiecategorie.

Help-functie

Het gebruiksgemak en gebruiksvriendelijkheid van alle gebruikersinterfaces kan voor beheerders, medewerkers en burgers verhoogd worden door een goede help-functie, die beschrijft hoe zij de aangeboden functionaliteiten kunnen gebruiken en hoe zij kunnen handelen bij problemen. Als oplossingen kan men denken aan handleidingen, instructie-filmpjes, mouse-over toelichtingen, wizards, etc.

6. En hoe dan verder?...

Zoals beschreven in paragraaf 1.2 valt het realiseren van de software t.b.v. het generieke publicatieplatform binnen de scope van het project, maar de implementatie bij de diverse deelnemende gemeenten niet. Gemeenten zullen hier diverse keuzes in maken, welke we hieronder kort omschrijven. Ook eindigen de ambities niet of niet altijd bij de implementatie, maar kijken gemeenten ook naar hoe het generieke publicatieplatform op (mid-)lange termijn nog beter geïntegreerd kan worden in het ICT-landschap en/of hoe het platform zich nog verder kan ontwikkelen.

Onderstaande scenario's en ambities vallen dus buiten de scope van het project. Zij zijn desalniettemin het noemen waard, omdat bewustzijn hierover kan helpen bij het maken van specifieke keuzes over hoe het e.e.a. bij de realisatie van de software ontwikkeld en ingericht moet worden. Zo borgen we mede dat de software "toekomstvast" wordt.

6.1 Hosting

Nadat de software is opgeleverd, zullen gemeenten deze eerst moeten implementeren voordat zij deze kunnen gaan gebruiken. Een belangrijk onderdeel van deze implementatie is de hosting; de technische infrastructuur waarop de software geïnstalleerd en geëxploiteerd kan worden. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om dit op eigen servers te doen of om gebruik te maken van een cloud-oplossing.

Ook wordt er al met Dimpact overlegd om het generieke publicatieplatform ook op te nemen in en aan te bieden vanuit PodiumD, haar CommonGround-omgeving voor zaakgericht werken en dienstverlening. Met name de vraag hoe het integratie-component gerealiseerd kan worden, vergt mogelijk nadere afstemming.

6.2 Integreren in de publicatie-keten

Het generieke publicatieplatform kan gebruikt worden om documenten te publiceren. Die documenten moeten wel eerst geschikt gemaakt worden voor publicatie, met name door te borgen dat vertrouwelijke informatie vertrouwelijk blijft. Voordat documenten geschikt gemaakt kunnen worden voor publicatie, moeten ze überhaupt gecreëerd of ontvangen zijn. Deze handelingen m.b.t. het creëren, registreren, archiveren, anonimiseren, controleren, versleutelen, et cetera van documenten dienen tijdig, efficiënt en effectief te verlopen.

In paragraaf 3.2 hebben we de benodigde handelingen al aangestipt. Een deel van de handelingen vloeien voort uit de wet. Andere handelingen vloeien niet voort uit de wet, maar zijn vanzelfsprekend of zijn interne keuzes. Hoe het ook zij, gemeenten gebruiken meerdere en verschillende ICT-systemen om deze handelingen te ondersteunen.

Het generieke publicatieplatform, zoals beschreven in de voorgaande documenten, stelt gebruikers in staat om – nadat ze al die systemen hebben gebruikt om al die handelingen uit te voeren – uiteindelijk een publiceerbaar document handmatig te uploaden en te publiceren. Het platform omvat echter ook een (ODRC) API, die gebruikt kan worden voor het realiseren van koppelingen. Zo ontstaat er een kans om een geautomatiseerde informatie-keten te realiseren, waardoor o.a. het handmatig handelen tot een minimum beperkt kan worden.

Er is nog geen landelijk, uniform beeld over welke handelingen in welke volgorde uitgevoerd moeten worden, met welke technologieën deze ondersteund kunnen of moeten worden en hoe de genoemde informatie-keten er dus uit zou moeten zien. Met name gemeente Rotterdam³⁶ heeft hier wel al een concept voor opgesteld, die we hieronder – ter inspiratie – delen.

De deelnemende gemeenten hebben overigens wel het voornemen om tijdens de realisatie van het generieke publicatieplatform een parallel traject op te starten om te onderzoeken in hoeverre zij tot een gelijk beeld kunnen komen inzake de informatie-keten.

Het Rotterdams ontwerp voor de informatie-keten actieve openbaarmaking

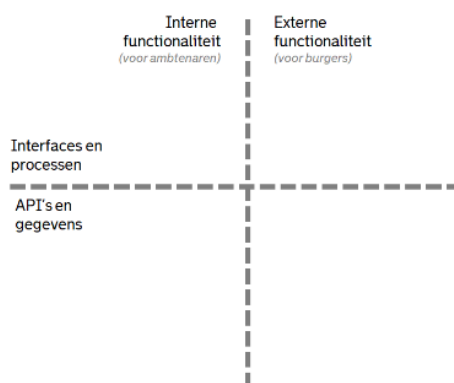
Eind 2022 / begin 2023 heeft gemeente Rotterdam middels een marktverkenning onderzocht welke oplossingen de markt kon aanbieden t.b.v. de actieve openbaarmaking. Hieruit werd de les getrokken dat de oplossing niet gezocht moest worden in één alomvattende ICT-oplossing, maar dat het vraagstuk beter opgeknipt kon worden in een aantal, onderling geïntegreerde componenten³⁷.

Op hoofdlijnen werden twee belangrijke “seden” gemaakt:

- Een knip / snede tussen interne functionaliteit en externe functionaliteit (links vs rechts).
- Een knip / snede tussen gebruikersinterfaces/ processen en API's/gegevens (boven vs onder).

Het doel van de linkerkant is het ondersteunen van de medewerkers en interne processen bij het openbaar maken van documenten. Het doel van de rechterzijde is het ondersteunen van burgers in het zoeken naar en raadplegen van openbare documenten.

Het doel van het onderscheid boven en beneden past geheel bij de Common Ground-architectuur waarin de interactie- en proceslaag zijn gescheiden van de servicelaag (API's) en data laag³⁸.

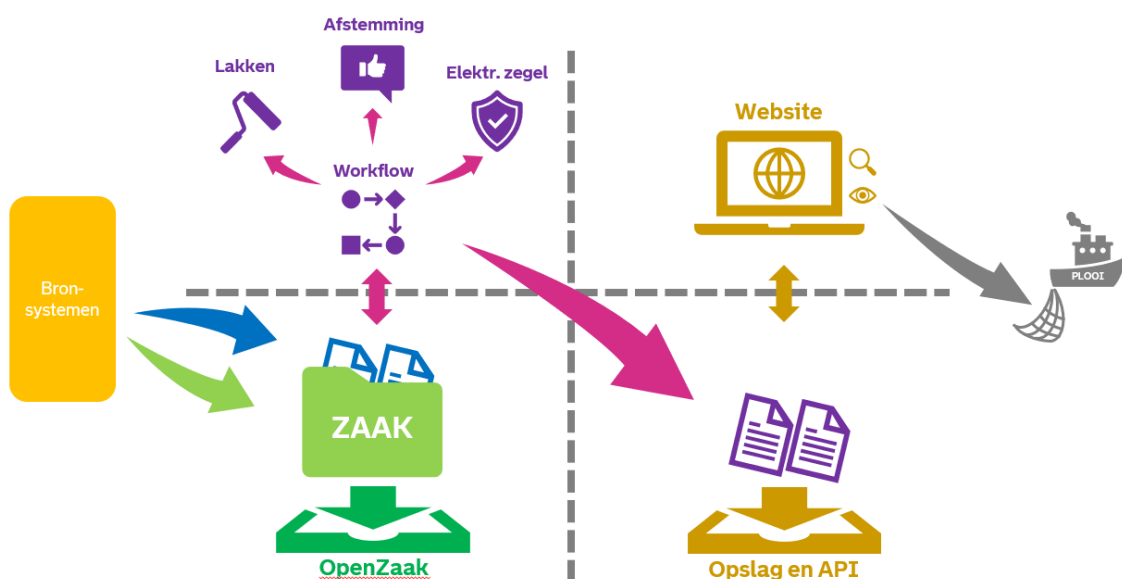
Figuur 7 De twee sneden op hoofdlijnen in het Rotterdams ontwerp

Deze inrichtingsprincipes hebben vervolgens geleid tot het onderstaande ontwerp.

³⁶ Gemeente Rotterdam is echter zeker niet de enige die hierover heeft nagedacht. Andere concepten en ideeën hierover bestaan.

³⁷ [De Woo-wasstraat - PD Od 29-2023 \(od-online.nl\)](#)

³⁸ Het onderscheid zien we o.a. ook terug in Platform D, de oplossing die Dimpact ontwikkelt ter vervanging van de e-Suite.

Figuur 8 Het Rotterdams ontwerp

In het bovenstaande schema slaat de gemeente bij het uitvoeren van haar processen documenten op in een of meerdere een of meerdere *bronsystemen*³⁹. Dit kan een (klassiek) generiek zaakstelsysteem zijn, of een DMS, of een taak-specifieke oplossing, of een netwerk-schijf.

Op een of op verschillende momenten in het proces zal de gemeente een of meerdere documenten openbaar willen kunnen maken. In het schema wordt hiervoor een aparte zaak aangemaakt, waaraan de openbaar te maken documenten worden toegevoegd⁴⁰.

Een aparte zaak heeft onder meer als voordelen:

- Deze zaak kan nog doorlopen, terwijl de “moeder”-zaak c.q. het “primaire” proces, al afgehandeld is. De “moeder”-zaak kent mogelijk een wettelijke afhandeltermijn, bijvoorbeeld 6 weken. De openbaarmakingszaak kent ook een wettelijke termijn van 2 weken⁴¹. In veel gevallen start de termijn van de openbaarmakingszaak op het moment dat de termijn van de “moeder”-zaak afloopt, namelijk bij het besluit.
- Tijdens de “moeder”-zaak kunnen op meerdere momenten een openbaarmaking uitgevoerd worden. Van iedere openbaarmakingszaak kan de kwaliteit en doorlooptijd bewaakt worden.
- Deze zaak kan een andere bewaartermijn in het archief kennen dan de “moeder”-zaak.
- Deze zaak kan standaard aan een ander organisatie-onderdeel toegekend worden dan de “moeder”-zaak.

³⁹ Idealiter werkt de gehele organisatie op een uniforme wijze, waarbij alle documenten in één systeem worden opgeslagen. De praktijk is echter weerbarstig.

⁴⁰ In het ontwerp wordt aangenomen dat hiervoor OpenZaak wordt gebruikt. OpenZaak is vrijelijk beschikbaar, open source software voor de opslag en ontsluiting van zaak- en documentgegevens conform de landelijke standaard ZGW-API's. Deze open source software wordt ook gebruikt in PodiumD van Dimpact, maar er kan ook gekozen worden voor een afzonderlijke installatie. Het wordt niet uitgesloten dat OpenZaak ook het bronsysteem is waarin de “moeder”-zaak staat.

⁴¹ De Woo kent op deze termijn enkele uitzonderingen.

In het schema is OpenZaak⁴² opgenomen als oplossing voor registratie en ontsluiting van zaken en documenten. Het ligt voor de hand om de openbaarmakingszaak in OpenZaak op te slaan, waarbij niet uitgesloten wordt dat OpenZaak ook het bronsysteem is waarin de “moeder”-zaak staat.

Bovenop de (openbaarmakings-) zaak kan een workflow ingericht worden, die de medewerker ondersteunt bij de handelingen die nodig zijn om de documenten gereed te maken voor publicatie. Allereerst zullen vertrouwelijke tekstdelen afgeschermd c.q. gelakt moeten worden. Vervolgens moeten mogelijk intern en/of extern afstemming gezocht worden⁴³. Vervolgens kunnen de documenten versleuteld worden met behulp van een elektronisch zegel, waardoor burgers van een document op het internet kan valideren of deze écht van de gemeente is.

Wanneer de documenten gereed zijn voor openbaarmaking kunnen ze “aan de rechterzijde” opgeslagen worden en ontsloten worden via een API. Bovenop de API kan een website gerealiseerd worden met zoek- en raadpleeg-functionaliteit voor burgers. Deze website dient geregistreerd te worden in de Woo-index van PLOOI, zodat de zoekmachine van PLOOI haar werk kan doen.

Het generieke publicatieplatform dat in de voorgaande hoofdstukken is beschreven kan dienst doen als de oplossing “aan de rechterzijde”. Hiervoor is o.a. nodig dat de ODRC API ook benaderd kan worden door andere componenten (aan de linkerzijde) voor het creëren van nieuwe publicaties.

6.3 *Uitbreiden functionaliteit en/of publieke bronnen*

Tijdens het opstellen van dit document zijn een aantal ideeën en wensen geopperd, die bewust buiten de beschrijving in de vorige hoofdstukken gehouden zijn, om daarmee de scope beperkt te houden en de slagingskansen van het project te borgen. Desalniettemin kan het waardevol en wenselijk zijn om ná de oplevering van het generieke publicatieplatform, niet te stoppen met het ontwikkelen van functionaliteiten, maar het platform verder te verrijken met nieuwe mogelijkheden. Dat vraagt wel om een *community* aan gemeenten die te zijner tijd bereid zijn tot verdere inspanning en investering.

De volgende ideeën en wensen zijn dan mogelijke de moeite waard om op te pakken.

Mijn pagina

Een burger kan inloggen op de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen”, waarna hij/zij/hen extra functionaliteiten krijgt aangeboden, bijvoorbeeld:

- Publicaties oormerken als “favoriet” en een overzicht van “mijn favorieten” kunnen zien,
- Eigen dossiers / thema’s aanmaken en hier publicaties aan koppelen.
- Abonneren op nieuwe publicaties van een bepaalde informatiecategorie en/of thema.

Voor het inloggen zal een koppeling met DigiD (en eHerkenning) nodig zijn. Voor een abonnementsfunctie zal een burger contactgegevens achter moeten kunnen laten. Dit alles leidt tot meer persoonsgebonden informatie in het generieke publicatieplatform, waardoor de beveiligingseisen toenemen.

---

⁴² OpenZaak is vrijelijk beschikbaar, open source software voor de opslag en ontsluiting van zaak- en documentgegevens conform de landelijke standaard ZGW-API’s. Deze open source software wordt ook gebruikt in PlatformD van Dimpact, maar er kan ook gekozen worden voor een afzonderlijke installatie.

⁴³ Extern kan het gaan om het ophalen van zienswijzen tegen openbaarmaking. Het is echter raadzaam om dergelijke zienswijzen al tijdens de “moeder”-zaak op te halen i.v.m. de krappe openbaarmakingstermijn van 2 weken. Intern kan gedacht worden aan het ophalen van akkoorden en/of een besluit indien nodig.

Aansluiten RaadsInformatieSysteem (RIS)

Naast het generieke publicatieplatform kan een gemeente ervoor kiezen om ook een of enkele “taakspecifieke publicatieplatforms” te hanteren. Veel gemeenten beschikken bijvoorbeeld al over een RIS (RaadsInformatieSysteem), waarin onder meer raadsstukken worden gepubliceerd. Aangezien dergelijke systemen ook andere functionaliteiten kennen (o.a. kalender en live-streaming) is het onwaarschijnlijk dat deze systemen vervangen zullen worden door een *generiek* publicatieplatform.

Burgers willen echter via de gebruikersinterface “Zoeken en raadplegen” op een zoekvraag ook relevante raadsstukken kunnen vinden. Hiervoor dient zowel de search engine (t.b.v. indexering) en het ODBP (t.b.v. raadpleging en downloaden) gekoppeld te worden aan het RIS. Mogelijk kan daarbij gebruik gemaakt worden van de [standaard ‘Open Raadsinformatie \(ORI\)’](#).

Bekendmakingen (Wet elektronische publicaties)

Diverse besluiten (of het voornemen hiertoe) moeten bekend gemaakt worden conform de Bekendmakingswet. Dat betekent dat het besluit verkondigd moet worden in het [Gemeentebblad](#). Daarbij moet ook vermeld worden waar het document digitaal ter inzage gelegd is. Deze verplichting geldt [sinds 1 juli 2023](#). Concreet vraagt dit dus ook om een online plek waar documenten door burgers geraadpleegd kunnen worden.

Het generieke publicatieplatform kan mogelijk gebruikt worden voor de digitale terinzagelegging. Een gemeente zal willen kunnen kiezen of de publicatie alleen online moet blijven t.b.v. deze digitale terinzagelegging (bijvoorbeeld 6 weken) of dat zij hiermee in één handeling het besluit ook openbaar wil maken conform de Wet open overheid. De URL van de publicatie kan opgenomen worden in de bekendmaking in het Gemeentebblad.

Mogelijk kan niet alleen de digitale terinzagelegging, maar de volledige bekendmaking ondersteund worden door vanuit de gebruikersinterface “Publiceren” en via het koppelvlak [DROP 3PAS](#) ook de bekendmaking in het Gemeentebblad te verzorgen. Dit vraagt om aanpassingen in (het beheer van) de autorisatiestructuur. Mogelijk vraagt dit ook om (tijdelijke) opslag van de bekendmaking in de ODRC.

Publieke registers

Gemeenten worden verplicht om diverse registers bij te houden. Mogelijk moeten of willen zij deze ook openbaar maken. Denk bijvoorbeeld aan het [verwerkingsregister](#) of het [algoritmeregister](#). Wanneer deze openbaar gemaakt worden, wil een burger hier ook in kunnen zoeken. De publicatie van zo’n verwerking of algoritme moet dan natuurlijk ook op digitaal toegankelijke wijze gepresenteerd worden.

De Wet open overheid ([art. 3.3a](#)) staat toe dat bij beschikkingen (o.a. vergunningen en subsidies) en klachten niet de hele documenten openbaar worden gemaakt, maar dat hiervan overzicht gepubliceerd kan worden. Dat kan natuurlijk bijvoorbeeld een Excel- of PDF-bestand zijn, maar hier zouden ook een vergunningenregister, een subsidie-register, een klachtenregister, etc. van gemaakt kunnen worden.

Een vermelding in een register is dan in feite een publicatie zonder (verplichte) documenten. Technisch hoeft dat geen grote uitdaging te zijn. Wel enige uitdaging vormen de gegevens die gepubliceerd moeten worden. De Wet open overheid schrijft voor, dat als er gepubliceerd wordt als overzicht, welke gegevens er gepubliceerd moeten worden over beschikkingen en klachten. Voor verwerkingen en algoritmen gelden andere normen. De extra metadata-velden zoals gevraagd in de vorige hoofdstukken, biedt wel enige flexibiliteit, maar is dat voldoende?

Open Data

Niet alle informatie staat in “klassieke” documenten als PDF’s, Office-bestanden, foto’s, etc. Veel informatie is “gestructureerd” opgenomen in datasets. Zulke datasets kunnen ook openbaar gemaakt worden. Men spreekt dan ook wel van [Open Data](#). Diverse gemeenten bieden al Open Data aan via een OpenData-platform. Op zo’n OpenData-platform kan een burger zoeken naar gepubliceerde datasets, deze raadplegen en deze hergebruiken voor andere doeleinden.

Het zou fijn zijn als een burger bij de gemeente op één plek kan zoeken naar relevante, openbare informatie, ongeacht of deze is vastgelegd in “klassieke” documenten of in datasets. Het ODBP zou dan via de Search engine moeten kunnen zoeken in zowel de ODRC als het OpenData-platform.

Omgekeerd zouden de publicaties in het ODRC ook als Open Data aangeboden kunnen worden in het OpenData-platform van de gemeente. Ondernemende burgers deze data mogelijk (in combinatie met andere data en/of publicatie-data van andere bestuursorganen) kunnen hergebruiken om nieuwe diensten te ontwikkelen.

Overigens bestaat voor Open Data ook een landelijk platform, geheel los van de Woo-index, namelijk data.overheid.nl. Dit platform vraagt om een andere metadata-standaard dan TOOI, namelijk [DCAT-AP-DONL](#). Het is (nog) niet wettelijk verplicht om op dit platform [aan te sluiten](#).

Zoeken bij anderen

In dit document beschrijven we het *generieke* publicatieplatform. Er kan niet uitgesloten worden dat bij gemeenten ook andere, soms *taakspecifieke* publicatieplatformen al bestaan of in gebruik genomen zullen worden. Hierboven vermeldde we al het RaadsInformatieSysteem (RIS) en het OpenData-platform, maar denk bijvoorbeeld ook aan een e-Depot (historisch archief) of een reeds openbaar subsidie-register.

Een burger kan op het ODPC zoeken naar openbare informatie van de gemeente. Informatie die relevant is voor die burger kan echter ook bij de provincie of het waterschap liggen. Of bij een Gemeenschappelijke Regeling met een eigen publicatieplatform. Of bij een buurgemeente.

Deelnemende gemeenten zouden op termijn graag één zoek-ingang aan burgers willen bieden voor al deze (of zo veel mogelijk) online bronnen. De Woo-index (in haar huidige vorm) gaat hier slechts ten dele in voorzien, dus mogelijk kunnen we nog het zoeken voor de burger makkelijker maken.

6.4 Vervangen van / alternatieven voor componenten

Het generieke publicatieplatform zoals beschreven in de vorige hoofdstukken is opgebouwd uit een aantal losse componenten. Dat biedt gemeenten *in theorie* de mogelijkheid om slechts delen van het platform te implementeren of op termijn componenten te vervangen zonder dat direct het hele platform vervangen hoeft te worden. We moeten daarbij wel de nuancering “in theorie” aanbrengen, want er zijn wel wat afhankelijkheden. In deze paragraaf duiken we kort in op alternatieven voor de verschillende componenten en met welke afhankelijkheden er dan rekening gehouden moet worden. Het is goed om hier bewust van te zijn, met name voor de “toekomstvastheid” van de oplossing.

Alternatieven voor het ODRC

In het generieke publicatieplatform zoals beschreven in de vorige hoofdstukken wordt een afzonderlijke opslag gecreëerd voor de openbare documenten. Gemeenten beschikken echter al

vaak over een of meerdere opslag-voorzieningen voor documenten, zoals zaaksystemen en DMS-en. In die systemen zitten echter zowel vertrouwelijke als openbare documenten.

Wanneer een gemeente ervoor kiest om niet een afzonderlijke opslag voor openbare documenten te hanteren, zoals het ODRC, maar documenten op te halen uit een intern systeem als alternatieve bron, dan moet de technische beveiliging van de API's op die systemen mogelijk aangepast worden. Bij een systeem dat alleen intern gebruikt is, is waarschijnlijk zo beveiligd dat de documenten en data niet van buiten benaderd kunnen worden. Een systeem dat al over een burger- of dienstverlenings-portaal beschikt is waarschijnlijk al wat opener, maar mogelijk nog niet open genoeg voor het ontsluiten van publieke informatie.

Het integratiecomponent kan hier een belangrijke rol in vervullen. Deze kan helpen borgen dat “van buiten” alleen de openbare documenten opgehaald kunnen worden. Ook kan zij helpen door een “vertaling” van het berichtenverkeer te verzorgen tussen het ODBP en de alternatieve bron(nen). De API's van de alternatieve bron(nen) kunnen immers andere specificaties kennen dan het ODRC⁴⁴.

Daarnaast moet goed geborgd worden dat de vertrouwelijkheidsaanduiding op zaken (of dossiers) en documenten zeer betrouwbaar is. Met techniek en slimme inrichting van de systemen kunnen hier wel stappen in gezet worden, maar dit vraagt waarschijnlijk ook wat van de gebruikers van die systemen. Zij moeten begrijpen wat de consequentie is van het wijzigen van de vertrouwelijkheidsaanduiding en moeten hier bewust mee omgaan.

Mogelijk kan een workflow zoals beschreven in paragraaf 6.2 gebruikers helpen om op het juiste moment de juiste vertrouwelijkheidsaanduiding in te vullen. Dit vraagt uiteraard om een workflow-applicatie⁴⁵. In paragraaf 6.2 wordt OpenZaak gebruikt als bron, maar dat zou natuurlijk ook een “klassiek” zaakstelsel, DMS en/of andere documenten-opslag kunnen zijn⁴⁶.

Wanneer een alternatieve bron wordt gebruikt, dan wordt ook een alternatief model gebruikt (informatie categorieën, organisaties, extra metadata, thema's, etc.). Het modelbeheer zit immers in het ODRC. Om toch via het ODPC de autorisaties (gebruikersinterface “Autorisatiebeheer”) en het uploaden en publiceren (gebruikersinterface “Publiceren”) te faciliteren, is waarschijnlijk een stevige “vertaling” van het berichtenverkeer in het integratiecomponent nodig. Waarschijnlijk is het eenvoudiger om het ODPC buiten gebruik te plaatsen en te vervangen door de eerdergenoemde workflow-applicatie.

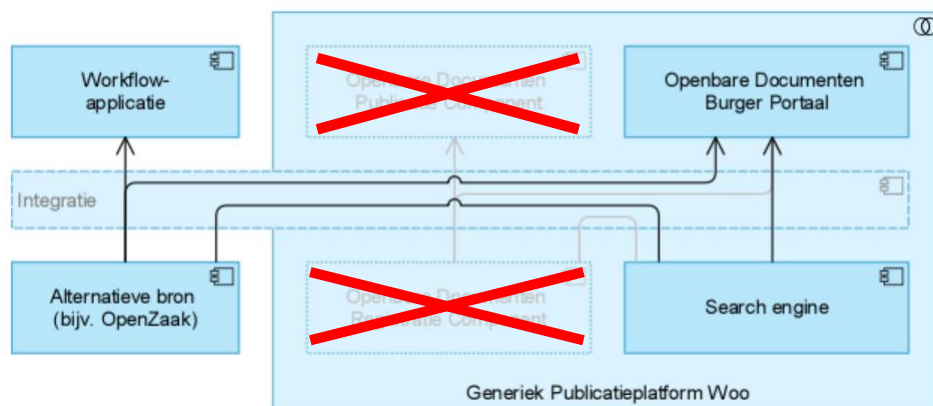
Ten slotte mag de Search engine niet vergeten worden. Deze zal (ook) de documenten en metadata in de alternatieve bron(nen) moeten indexeren. Daarbij mag niet vergeten worden dat in de alternatieve bron(nen) ook vertrouwelijke documenten en metadata zijn opgeslagen. De Search engine moet alleen de openbare documenten indexeren en/of moet de index van de openbare documenten gescheiden houden van de index over alle documenten heen en/of mag alleen openbare documenten in de zoekresultaten aan het ODBP opnemen.

---

⁴⁴ Hoewel de ZGW-API's breed geaccepteerd zijn als standaard voor het zaakgericht werken, zijn zij nog niet breed geaccepteerd als standaard voor het openbaar publiceren van documenten. Zie ook bijlage A. Bovendien zullen niet alle huidige bronnen bij alle gemeenten voldoen aan de standaard ZGW-API's.

⁴⁵ Mogelijk biedt een GZAC (Generieke Zaak-Afhandel-Component) mogelijkheden of vraagt dit om een TSAC (Taak-Specifiek Afhandel-Component) op laag 4 en 5 van de CommonGround-architectuur.

⁴⁶ OpenZaak is nog niet bij alle gemeenten voor alle bedrijfsprocessen geïmplementeerd. Regelmatig is dit een bewuste keuze

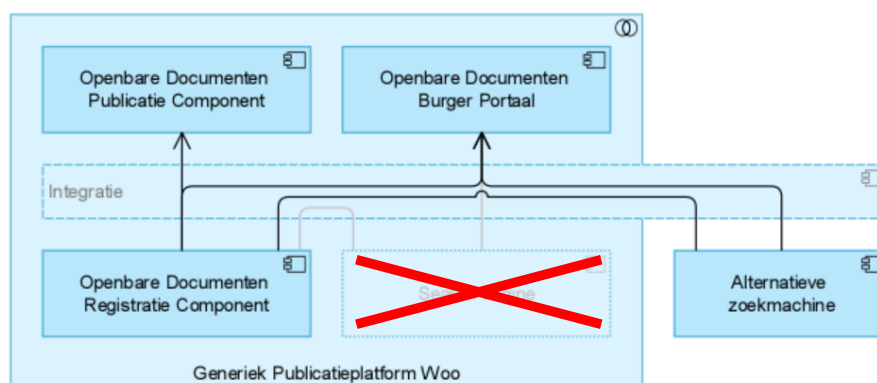
Figuur 9 Scenario voor alternatieve bron i.p.v. het ODRC

Het ODRC kan alleen buiten de implementatie gehouden worden of uitgefaseerd worden als alle openbare documenten in een alternatieve bron opgeslagen zijn of worden die via het integratie-component is gekoppeld aan de ODPC (of een ander publicatieplatform). Zo niet, dan blijft voor een deel van de publicaties het ODRC nog nodig.

Alternatieven voor de Search engine

Het generieke publicatieplatform zal zoals in dit document beschreven ook een Search engine omvatten. Een gemeente kan er mogelijk voor kiezen om een andere zoekmachine in te zetten, bijvoorbeeld eentje die zij al in gebruik hebben. Uiteraard zal een alternatieve zoekmachine verbinding moeten leggen met het ODRC om de content te indexeren.

Daarnaast zal de alternatieve zoekmachine zoekresultaten moeten kunnen leveren aan het ODBP. Er is geen open API-standaard voor zoekmachines, dus mogelijk is in de integratie-component een vertaling nodig in het berichtenverkeer tussen het ODBP en de alternatieve zoekmachine.

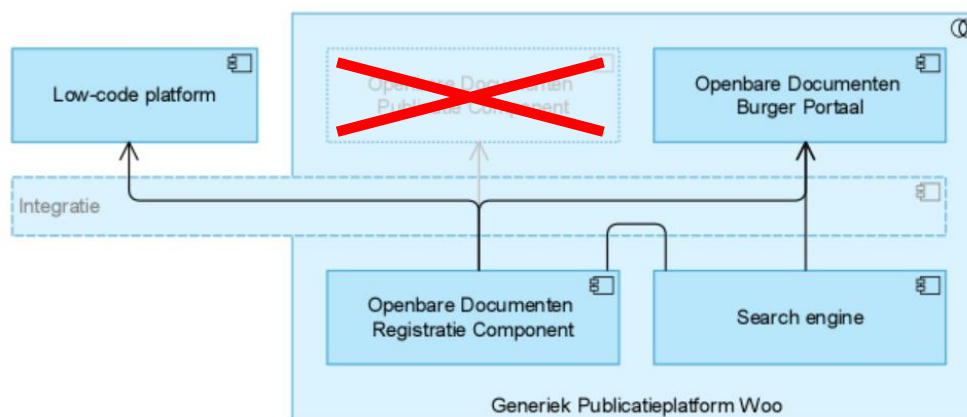

Figuur 10 Scenario voor alternatieve zoekmachine

Alternatieven voor het ODPC

In dit PSA wordt voorzien in een ODPC met functionaliteiten voor beheer en medewerkers. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om deze functionaliteiten onder te brengen in een ander

component. Zij kunnen bijvoorbeeld een Low-code⁴⁷ platform gebruiken om hier zelf apps voor te ontwikkelen. Hierbij kunnen zij gebruik maken van de ORDC API via het integratie-component⁴⁸. Aangezien het ODPC niet direct gekoppeld is aan de nadere componenten, is de impact bij dit scenario beperkt.

Figuur 11 Scenario voor alternatief publicatie-component

Alternatieven voor het ODBP

De toegang tot de gepubliceerde documenten en metadata zou ook via een ander portaal ingericht worden. Bijvoorbeeld, een gemeente kan ervoor kiezen om de functionaliteiten voor burgers integraal op te nemen in hun bestaande gemeentelijke website c.q. CMS om zo meer uniformiteit en eenheid te realiseren in hun communicatie en dienstverlening naar de burger.

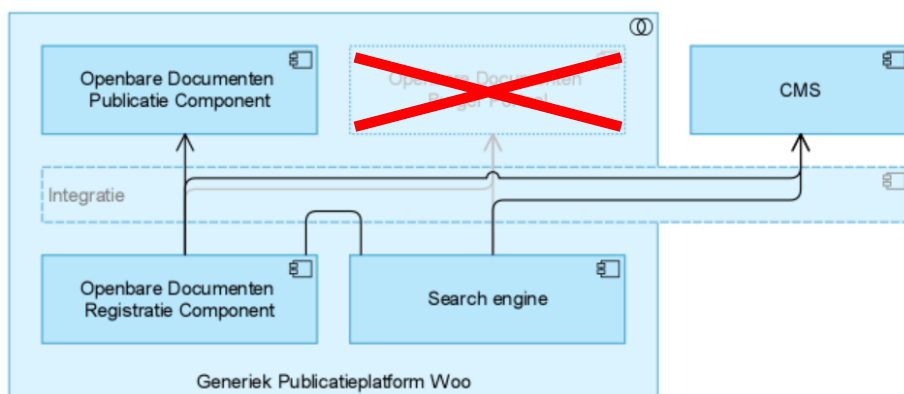
Hiervoor zal het CMS gebruik moeten maken van de ODRC API en Search API via het integratie-component. Let op, CMS-en maken vaak al gebruik van een zoekmachine, dus een gemeente zal mogelijk deze ook als alternatieve zoekmachine in willen zetten (zie hierboven).

Een voordeel van dit scenario is o.a. dat een volwaardig CMS aan beheerders meer functionaliteiten biedt om de content te beheren. Daarnaast bieden veel moderne CMS'en ook de mogelijkheid om in lijn met Common Ground de opslag van de content gescheiden te houden van de presentatie ervan (niet getoond in de onderstaande afbeelding).

Een bijzonder aandachtspunt is wel de sitemap. Voor de aansluiting op de landelijke Woo-index zal het CMS moeten beschikken over een sitemap dat voldoet aan de [specificaties](#) die hiervoor gelden. Dat is niet vanzelfsprekend en vraagt mogelijk om maatwerk.

⁴⁷ Low-code is een vorm van softwareontwikkeling die is gericht op het visueel ontwerpen van applicaties. Bij low-code maakt men gebruik van een grafische gebruikersomgeving (GUI) en het instellen van configuraties, in plaats van het schrijven van traditionele computercode. (Bron: [Wikipedia](#))

⁴⁸ De getoonde schets veronderstelt dat de gebruikersinterfaces "Autorisatie- en contentbeheer" en "Publiceren" geen uitgebreide zoekfunctionaliteit aan gebruikers aanbieden en dus geen gebruik maken van de Search API. Wanneer gedurende de ontwikkeling van deze interfaces toch gebruik gemaakt wordt van de Search API, dan zal bij vervanging het Low-code platform ook aan de Search API gekoppeld moeten worden.

Figuur 12 Scenario voor alternatief burgerportaal

Bijlage A: Herbruikbare oplossingen?

Dit initiatief tot het realiseren van een generiek publicatieplatform is niet het eerste en/of enige initiatief in Nederland om tot een oplossing te komen voor de actieve openbaarmakingsplicht van de Wet open overheid. Conform het zesde principe (zie paragraaf 2.2) worden bestaande oplossingen ingezet, mits zij een match vertonen met de functionele uitvraag, of worden ontwikkelingen hierin gevolgd, zodat integratie op termijn mogelijk blijft. Hieronder volgt een overzicht van bij ons bekende open source oplossingen.

ZGW-API's

Vergelijkbaar met component(en): ODRC

De ZGW-API's zijn primair ontwikkeld ter ondersteuning van het zaakgericht werken, dat gedefinieerd wordt als⁴² *“een vorm van procesgericht werken waarbij de informatie die tijdens een bedrijfsproces wordt ontvangen of gecreëerd, samen met informatie over de procesuitvoering, wordt vastgelegd bij een zaak en uniform kan worden ontsloten naar alle betrokkenen.”*

Aangezien het ontsluiten van informatie één van de doelen is, is hier mogelijk een match te maken met de behoefte die in dit PSA wordt uitgedrukt met betrekking tot de ODRC (API). Echter, de scope van de ZGW-API's zijn breder dan die van het ODRC. Er dient dan gewaakt te worden voor het spreekwoordelijk schieten op een mug met een kanon. Daarnaast beoogt het ODRC de opslag en ontsluiting van een beperktere set aan informatie voor een andere doelgroep (niet de betrokkenen, maar het algemeen publiek). Bovendien zijn de ZGW-API's gebaseerd op een andere gegevensstandaard (het [RGBZ](#)) dan de Woo-index ([TOOI](#)), die onafhankelijk van elkaar ontwikkeld zijn en beheerd worden.

Het ODRC en de ZGW-API's zijn dus geen perfect match, maar er is wel sprake van enige overlap: binnen de standaard ZGW-API's bestaat al de mogelijkheid om documenten op te slaan middels de [documenten-API](#). Een of meerdere documenten kunnen gekoppeld worden aan een zaak uit de [Zaken API](#). Een parallel tussen een zaak met een of meerdere documenten en een publicatie met een of meerdere documenten is dan al gauw getrokken. Het modelbeheer (ODRC) kan inspiratie putten uit het [ZTC-beheer](#), waarbij een informatiecategorie gelijk staat aan een zaaktype. Bijvoorbeeld, voor het configureren van extra velden op een informatiecategorie zouden dan de [zaak-eigenschappen](#) gebruikt kunnen worden.

Volledigheidshalve vermelden wij dat de [ZGW-API's](#) bedoeld zijn als standaard. Een deel van de ZGW-API's zijn opgenomen in de productiewaardige open source oplossing [Open Zaak](#).

Woogie

Vergelijkbaar met component(en): Search engine, ODRC, ODBP

[Woogie](#) is een online oplossing ontwikkeld en beheerd door de Universiteit van Amsterdam om overheidsinformatie (beter) vindbaar en herbruikbaar te maken. Aanvankelijk richtte de oplossing zich op informatie die openbaar gemaakt is n.a.v. een (Wob- of) Woo-verzoek, maar inmiddels heeft het haar blikveld verruimd naar alle openbaar gemaakte documenten. Bestuursorganen worden [uitgenodigd](#) om aan te sluiten via een [API](#) of een [bulk-aanlevering](#). Ook kunnen stukken [handmatig](#) geüpload worden.

De publiek beschikbaar gestelde [repositories](#) zijn helaas beperkt in omvang⁴³, maar kunnen desalniettemin herbruikbare elementen omvatten, met name op het vlak van de [API](#) en het [metadata-schema](#).

Open Webconcept (o.a. OpenPub)

Vergelijkbaar met component(en): ODBP, ODPC (?), ODRC, Search engine

Met het [Open Webconcept](#) ontwikkelen en bouwen ruim 30 gemeenten samen met marktpartijen digitale dienstverlening op basis van Common Ground. Zij ontwikkelen samen online toepassingen (front-end) en dataservices (back-end). Al deze oplossingen realiseren zij binnen het open source [WordPress](#)-platform.

Een van de bouwblokken die zij binnen dit concept gerealiseerd hebben, is [OpenPub](#): “[het] bouwblok voor het publiceren van nieuwsberichten, Woo verzoeken en convenanten”. Hiermee zijn zij in staat om twee wettelijk verplichte categorieën te ondersteunen. De hiervoor plug-ins zijn te vinden in de [GitHub van het Open Webconcept](#).

OpenWoo.app

Vergelijkbaar met component(en): ODBP, ODPC, integratie, ODRC, Search engine

[OpenWoo.app](#) omvat een collaboratie van verschillende software-componenten van verschillende leveranciers, waarmee overheden in staat worden gesteld “om documenten en informatie - van zaken en verzoeken tot nieuwsberichten en officiële publicaties - automatisch te verzamelen en te publiceren vanuit een breed scala aan bronnen.”

Ook in [deze oplossing](#) wordt gewerkt volgens het vijflagen-model van Common Ground. Op de bovenste lagen bieden zij een aantal alternatieve portalen⁴⁴ van verschillende leveranciers die zich bedienen met verschillende technologieën. Er valt dus iets te kiezen!

Op de onderste lagen worden een aantal alternatieve bronnen van verschillende leveranciers genoemd; naast het Open Webconcept (zie hieronder) veelal zaak-oplossingen. Ook hier valt dus iets te kiezen! Deze bronnen zullen via andere (interactie-)componenten gevuld worden.

Het hart van de OpenWoo.app-oplossing moet echter gezocht worden in het “motorblok”. Hier wordt het mogelijk gemaakt om verschillende combinaties van portalen en bronnen te maken. Dit “motorblok” bestaat uit twee concepten: de [OpenWoo Service](#) (c.q. [WooBundle](#)) en de [OpenIndex](#).

De OpenWoo Service verzamelt de data uit de bronnen, die gebruik maken van verschillende gegevensmodellen en/of API-standaarden en vertaalt deze naar één uniforme metadata-set in de OpenIndex. De OpenWoo Service is dus te vergelijken met het integratie-component in dit PSA.

De OpenIndex is “een innovatieve Zoekindex (...) ontworpen om aan de hand van een gefederaliseerde datastructuur openbare data snel en gemakkelijk doorzoekbaar te maken.” Zij kan door een (burger-) portaal bevestigd worden en is dus te vergelijken met de search engine uit dit PSA.

Het gegevensmodel, de API's, het “ecosysteem” aan leveranciers, governance, et cetera zijn sterk aan verandering onderhevig, waardoor het niet goed mogelijk is om hier een uitgebreide en gedetailleerde beschrijving te geven.

OpenMinVWS

Vergelijkbaar met component(en): ODBP, Search engine

Het publicatieplatform open.minvws.nl van het ministerie van VWS is eveneens als open source [beschikbaar](#). Het ministerie gebruikt dit platform om COVID-19 gerelateerde documenten en Woo-besluiten openbaar te maken. Helaas is de mens-leesbare documentatie beperkt. Hierdoor is het niet duidelijk waar de documenten opgeslagen worden. Er lijkt geen voorziening te zijn voor het handmatig uploaden en publiceren van documenten. Wel zijn er uitgebreide zoekmogelijkheden. Een snelle blik op de gehanteerde [metadata](#) wekt de indruk dat, hoewel de scope van het platform beperkt is tot COVID-19 gerelateerde documenten en Woo-verzoeken, het platform eenvoudig ook voor andere informatiecategorieën geschikt gemaakt kan worden. Een nadere analyse van deze oplossing, om te beoordelen in hoeverre deze oplossing herbruikbaar is voor gemeenten, kan wenselijk zijn.

Content Management Systemen

Vergelijkbaar met component(en): ODBP

Moderne Content Management Systemen zijn opgebouwd uit een opslag-deel en een presentatie/interface-deel. Middels API's zijn deze aan elkaar verbonden. Functioneel gezien wordt er in dit PSA slechts zeer beperkte functionaliteiten gevraagd m.b.t. content-beheer. Een volwaardig modern CMS lijkt op dit moment dan ook niet nodig. Mocht dat echter toch wel wenselijk blijken te zijn, dan kan gekeken worden naar beschikbare open source oplossingen. We denken dan bijvoorbeeld aan een mogelijke inzet van [OpenOnline](#), een headless CMS op basis van [Drupal](#).

Zoek & Vind functionaliteit

Vergelijkbaar met component(en): Search engine

Voor het indexeren van documenten en metadata als ook voor het beantwoorden van zoekvragen zijn diverse open source oplossingen beschikbaar, zoals [Elasticsearch](#), [MongoDB Atlas Search](#) en [Apache Solr](#).